Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish boʻyicha tarmoq kengashi

Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalari

TARMOQ MALAKA RAMKASI

TOSHKENT - 2026

“Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalari” tarmoq malaka ramkasi 2025-yil 18-dekabrdagi Kasbiy malakalarni rivojlantirish boʻyicha respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Tarmoq malaka ramkasi shakli” va Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrdagi 55-son buyrugʻi bilan tasdiqlangan “Tarmoq malaka ramkasini ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga asosan Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish boʻyicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

© Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti,
Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalarida
kasbiy malakalarni rivojlantirish
boʻyicha tarmoq kengashi, 2026.

TARMOQ MALAKA RAMKASI

Reyestr raqami:

UZ-TMR-2026-T1.0-010

1. Umumiy talablar va asosiy tushunchalar

Ushbu Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalari tarmoq malaka ramkasi Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi “Oʻzbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PQ-345-son qarorida kasbiy malakalarni rivojlantirish boʻyicha tarmoq kengashlarining asosiy vazifalari sifatida belgilangan topshiriqlar ijrosini taʼminlash maqsadida ishlab chiqilgan.

Mazkur TMR Oʻzbekiston Respublikasi Milliy malakalar ramkasi va Mashgʻulotlar milliy klassifikatoriga muvofiq ishlab chiqilgan boʻlib, qishloq xoʻjaligi, veterinariya va oziq-ovqat sohalari boʻyicha sakkizta malaka darajasini tarmoqda qoʻllaniladigan bilim, koʻnikma, masʼuliyat va mustaqillik xususiyatiga qarab tasniflaydi.

TMR qishloq xoʻjaligi, veterinariya va oziq-ovqat sohalarida malaka darajalarining yagona shkalasini belgilaydi, malakalarning qiyoslanishini taʼminlaydi, kasbiy standartlar va mutaxassislar malakasini muvofiqligini tasdiqlash hamda ularning malakasini tan olish tizimi uchun asos hisoblanadi.

Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalarida TMRning asosiy maqsadi qishloq xoʻjaligi, veterinariya va oziq-ovqat sohalarida malaka darajalarining tizimlashtirilgan tavsifini, iqtisodiyotning istiqbollari va ustuvor yoʻnalishlarini hamda tarmoqning strategik rivojlanishini hisobga olgan holda Milliy malaka ramkasi asosida mavjud malakalarga qoʻyilgan talablarni shakllantirishdan, tarmoqlararo kompetensiyalar va turdosh mashgʻulotlar turlarini koʻrsatgan holda kasblar va lavozimlarni malaka darajalari boʻyicha xaritalashdan iborat.

TMRning vazifasi keyinchalik kasbiy standartlarni ishlab chiqish uchun qishloq xoʻjaligi, veterinariya va oziq-ovqat sohalaridagi joriy va istiqbolli texnologiyalarni hisobga olgan holda ishchilarning funksional xatti-harakatlari, koʻnikmalari va bilimlariga qoʻyiladigan talablarni aniqlashdan iborat.

Ushbu Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalari tarmoq malaka ramkasida quyidagi asosiy tushunchalar qoʻllaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasida mehnat vazifalarni bajarish uchun zarur boʻlgan egallangan va oʻzlashtirilgan maʼlumotlar;

guruh – iqtisodiy faoliyatning keng sohasini bildiradi. Har bir guruh faoliyatning yirik segmentlarini birlashtiradi;

informal ta’lim – maqsadli yoki rejalashtirilgan, biroq institutsionallashtirilmagan ta’lim bo‘lib, u oilada, ish joyida va kundalik hayotdagi o‘quv faoliyatlarini o‘z ichiga oladi;

kasb – ko‘nikma va bilimlarni talab qiluvchi muayyan mehnat vazifalari va funksiyalarini bajarish bilan bog‘liq bo‘lgan faoliyat turi;

kasbiy standart – norasmiy va informal ta’limni inobatga olgan holda, muayyan kasbiy faoliyat sohasida bilim, ko‘nikma, mas’uliyat va mustaqillik, malaka darajasi, mehnat mazmuni, sifati va sharoitlariga qo‘yiladigan talablarni belgilovchi rasmiy hujjat;

kasbiy faoliyat sohasi – ilmiy, ijtimoiy, iqtisodiy sohalarda, ishlab chiqarishda namoyon bo‘ladigan kasbiy faoliyat obyektlarining majmuasi;

kasbiy faoliyat turi – xususiyati, natijalari va mehnat sharoitlari bir-biriga yaqin bo‘lgan mehnat funksiyalarining majmuasi. Kasbiy faoliyat turi kasbiy standartlarni ishlab chiqishda qo‘llanilib, aniq mehnat funksiyalari hamda malaka talablarini tavsiflash uchun asos bo‘lib xizmat qiladi;

kichik sinf – sinf ichidagi faoliyatning aniq turlarini ifodalovchi faoliyat turi;

kompetensiya – bilim, malaka va shaxsiy sifatlarini ma’lum sohada muvaffaqiyatli faoliyat uchun qo‘llay olish;

ko‘nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va (yoki) aqliy jihatdan bajarish;

malaka – tegishli hujjat bilan tasdiqlanuvchi bilim, ko‘nikma va kompetensiyalar majmuasi bo‘lib, shaxsning muayyan kasbiy faoliyat turini bajarishga tayyorligini aks ettiradi;

malaka darajasi – xodimlarning bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarining murakkablik, standart bo‘lmagan mehnat harakatlari va mas’uliyat parametrlariga muvofiqlik darajasi;

mas’uliyat va mustaqillik – xodimning umumiy kompetensiyasini belgilab quyidagilar bilan ifodalanadi:

rahbarlik ostidagi faoliyat;

mustaqil ijro intizomi;

rahbarlik faoliyati;

Mashg‘ulotlar milliy klassifikatori – O‘zbekiston Respublikasi hududida qo‘llaniladigan mashg‘ulotlar (kasblar/lavozimlar) nomlarini aks ettiruvchi va ularni bajariladigan ishning turiga muvofiq malaka darajasi va ixtisoslashuvi bo‘yicha tasniflovchi mashg‘ulotlar (kasblar/lavozimlar) ning tizimlashtirilgan ro‘yxati;

Milliy malaka tizimi – kasbiy malakalar bo‘yicha mehnat bozori talabi hamda ta’lim tizimi (jumladan, norasmiy va informal ta’lim) taklifini muvofiqlashtiruvchi hamda tartibga soluvchi huquqiy va institutsional vositalar va mexanizmlar majmui;

Milliy malaka ramkasi – kasbiy faoliyat uchun zarur bo‘lgan barcha malakalarni tavsiflovchi, mamlakatda kasbiy malakalarni tasniflash va tan olishning strategik

muhim, konseptual vositasi hisoblanuvchi, malaka darajalari yigʻindisidan iborat tashkiliy tuzilma;

norasmiy taʼlim – tashkillashtirilgan, maqsadli va rejalashtirilgan taʼlim boʻlib, shaxs yoki taʼlim xizmatlarini koʻrsatuvchi tashkilot tomonidan amalga oshiriladi va rasmiy taʼlimni toʻldiruvchi yoki uning alternativasi boʻlishi mumkin;

rasmiy taʼlim – davlat taʼlim muassasalari va davlat tomonidan tan olingan nodavlat taʼlim muassasalarida amalga oshiriladigan, tashkillashtirilgan, maqsadli va rejalashtirilgan taʼlim jarayoni;

sinf – guruh ichida iqtisodiy faoliyatning oʻrtacha darajada (tor doirada) aniqlangan turlarini ifodalovchi faoliyat turi;

Tarmoq malaka ramkasi – Milliy malaka ramkasi, mashgʻulotlar, lavozimlar va kasblar klassifikatorlari asosida ishlab chiqiladigan hamda tegishli sohadagi kasblarga qoʻyiladigan malaka talablarini bajariladigan ishning murakkabligi, tarmoqda qoʻllaniladigan bilim, koʻnikma va kompetensiyalar xususiyatiga qarab darajalarga ajratuvchi tasniflagich.

Qishloq xoʻjaligi, veterinariya va chorvachilik hamda oziq-ovqat sohalari boʻyicha atama va tushunchalar:

Qishloq xoʻjaligi:

gidroponika — koʻchatxonada oʻsimlikni tuproqsiz, sunʼiy muhitda oʻstirish;

koʻp yillik ekinlar — bir necha yil davomida barqaror hosil olinadigan oʻsimliklar;

koʻchatxona — har xil oʻsimliklarning hosildorligini oshirish va mavsumdan oldin yetishtirish uchun yumshoq moʻtadil sharoitlarni yaratish maqsadida qurilgan, ichida shartli iqlim tizimi boʻlgan hudud;

mavsumiy ekinlar — aniq bir mavsumda yetishtiriladigan, sezilarli darajada bir qator iqlimiy sharoitlarga muhtoj oʻsimliklar;

qishloq xoʻjaligi mavsumi — har bir oʻsimlikning oʻsishi uchun optimal vaqtni belgilash, yerning hosildorligi va iqlimini hisobga olishga qaratilgan amaliy usul;

seleksiya — koʻp yillik ekinlarning hosildorligi, koʻchirilishi va ushbu ekinlarning yuqori sifatini taʼminlash uchun mutaxassislarning ilmiy ishi;

sifatli xizmat koʻrsatish — agroindustrial faoliyat va qishloq xoʻjaligida xizmatlar sohasining turli yoʻnalishlarida amalga oshiriladigan yordamchi yoki texnik xizmatlar;

texnika taʼmiri — mexanizatsiya va maxsus qishloq xoʻjalik texnikalarini taʼmirlash va ularning toʻgʻri ishlashini taʼminlash.

Veterinariya va chorvachilik:

anesteziya — veterinariyada hayvonlarga amaliyotlar olib borishda ularni ogʻriqdan himoya qilish usuli;

baliq ovlash — baliqlarni turli usullarda ovlash, ularni koʻpaytirish va suvda yashash jarayonlarini nazorat qilish;

epidemiologiya — hayvonlar orasida kasalliklarning tarqalishi, profilaktika qilinishi, diagnostika va davolash usullarini oʻrganadigan fan;

feromon tutqich — hasharotlarni oʻzaro muloqoti uchun ularning maxsus bezlaridan ajratadigan murakkab molekular tuzilishga ega boʻlgan organik kimyoviy moddalar aralashmasi;

ovchilik — yovvoyi hayvonlarni ovlash, ularni tutish;

parazitologiya — hayvonlar va ularning atrof muhitidagi parazitlarni oʻrganish fani;

profilaktika — hayvonlarda kasalliklarning oldini olish, sanitariya va gigiyena tadbirlari;

veterinariya — hayvonlarning sogʻlomligi, tashxis qilish va davolash bilan shugʻullanuvchi fan va amaliyot;

veterinar maslahatlari — hayvonlarning sogʻlomligi va davolash usullarini professional ravishda koʻrsatish;

sanitariya — hayvonlarning tozaligi va muhitiga xatarlardan saqlash boʻyicha tadbirlar;

vaksinatsiya — veterinariyada hayvonlarni infeksiya kasalliklaridan himoya qilish maqsadida emlash jarayoni;

chorva hayvonlari — aholini oziq-ovqat mahsulotlari (sut, qatiq, goʻsht, yogʻ, tuxum va boshqa), yengil sanoatni xom ashyo (jun, teri, moʻyna va hokozo), qishloq xoʻjaligini organik oʻgʻit (goʻng) bilan taʼminlovchi hayvonlar;

chorva savdosi — chorva hayvonlarining savdosi va ularni parvarishlash, hosildorligini oshirish bilan shugʻullanish.

Oziq-ovqat:

fermentatsiya — oziq-ovqat mahsulotlarini oʻzgartish va mustahkamlash jarayoni;

hayvonlar ozuqasi — kerakli ozuqa elementlarga ega boʻlgan, oqsil, mineral moddalar boʻyicha balanslangan turli ozuqa aralashmalari;

keng turdagi oziq-ovqat mahsulotlari — turli xil ovqatlarni ishlab chiqarish jarayonlarining natijasi;

konservalash — ovqatlarning oʻzini saqlash maqsadida qoʻllaniladigan yoki termal ishlov berish;

moylar ishlab chiqarish — har xil turdagi moylarni tayyorlash uchun moy va yogʻlarni yigʻish;

non va non mahsulotlari — maʼlum shaklga ega, undan tayyorlanuvchi, namlik miqdori 19 foizdan ortiq boʻlmagan mahsulot;

ozuqa qoʻshilmalar — hayvonlarga zarur boʻlgan vitaminlar va minerallar bilan boyitilgan mahsulotlar;

sabzavotlarni konservalash — sabzavotlarning solishtirilishi, yuqori sifatli konservati;

sut mahsulotlari — sutni qayta ishlash orqali ishlab chiqarilgan mahsulotlar;

sutni pasterizatsiya qilish — sutdagi mikroorganizmlarni yoʻq qilish uchun isitish jarayoni;

oʻsimlik yogʻlari — soya, joʻxori, kunjut kabi oʻsimliklardan olingan yogʻlar;

xamir tayyorlash — unni suv, yogʻ, tuxum yoki sutga qorishdan hosil boʻladigan yumshoq choʻziluvchan qorishma tayyorlash jarayoni.

TMR turli foydalanuvchilar guruhlari (ish beruvchilar, taʼlim tashkilotlari, fuqarolar, ishchi-xodimlar) uchun moʻljallangan boʻlib, quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

1) kasbiy standartlar va taʼlim standartlarini ishlab chiqishda ishchi-xodimlar hamda bitiruvchilarning malakasiga qoʻyiladigan talablarni yagona nuqtai nazardan tavsiflash;

2) taʼlim turi va taʼlim olish shaklidan qatʼiy nazar (norasmiy va informal orttirilgan koʻnikma va malakalar) barcha bitiruvchilar va ishchi xodimlar malakasini baholash uchun zarur uslubiy tavsiyalar va tartib-qoidalarni ishlab chiqish;

3) muayyan malaka darajasiga erishish va kasbiy oʻsishga olib keladigan turli xil taʼlim yoʻnalishlarini rejalashtirish.

TMR, Milliy malaka tizimining tarkibiy elementi sifatida, mutaxassisning malakasiga qoʻyiladigan talablarni, bajarilayotgan mehnat vazifalarining murakkabligi hamda sohasining ijtimoiy-mehnat doirasida qoʻllaniladigan bilim va koʻnikmalarining xususiyatlariga qarab darajalarga ajratadi. Bu tasnif mutaxassisning malakasini baholash va rivojlantirish uchun asos boʻlib xizmat qiladi.

TMR qishloq xoʻjaligi, veterinariya va oziq-ovqat sohalaridagi ishchi-xodimlarning kasbiy-ixtisoslashtirilgan malakalarining tavsifini oʻz ichiga oladi. Kasblar boʻyicha guruhlangan asosiy malaka darajalari kelajakda kasbiy standartlarni ishlab chiqishda va malakalarni baholashda qoʻllaniladi.

TMR kasbiy standartlarni (keyingi oʻrinlarda – KS) ishlab chiqish uchun malaka darajalarining yagona shkalasini belgilash, malakalarning oʻzaro taqqoslanishi taʼminlash, mutaxassislarning malakaga muvofiqligini baholash hamda malakani tan olish tizimi uchun asos boʻlib xizmat qiladi.

TMR har bir malaka darajasi uchun kasbiy faoliyatning umumiy xususiyatlari tavsifidan iborat:

1) bilimlar (faoliyatning ilmiy sigʻimi) – bilimlarga qoʻyiladigan talablarni belgilovchi, kasbiy faoliyatning quyidagi xususiyatlariga bogʻliq boʻlgan murakkab koʻrsatkich:

qoʻllaniladigan maʼlumotning hajmi va murakkabligi;

innovatsion bilimlar;

ularning mavhumlik darajasi (nazariy va amaliy bilim hamda koʻnikmalarning nisbati);

2) koʻnikmalar – koʻnikmalarga qoʻyiladigan talablarni belgilovchi, kasbiy faoliyatning quyidagi xususiyatlariga bogʻliq boʻlgan murakkab koʻrsatkich:

mehnat vazifalarini yechish usullarining xilma-xilligi (variativligi), ushbu usullarni tanlash yoki ishlab chiqish zarurati;

mehnat jarayonidagi noaniqlik darajasi va uning rivojlanishini oldindan aytib boʻlmasligi. Bu koʻrsatkich murakkab hisoblanib, uning namoyon boʻlish darajasi

(bir malaka darajasidan boshqasiga oʻtish) tarkibiy koʻrsatkichlardan birining (istalganining) oʻzgarishi bilan ham, ikkalasining oʻzgarishi bilan ham bogʻliq boʻlishi mumkin;

3) masʼuliyat va mustaqillik – ushbu koʻrsatkich xodimning vakolatlari doirasi va masʼuliyatini belgilab, quyidagi uch asosiy darajada namoyon boʻladi:

rahbarlik ostida faoliyat;

mustaqil faoliyati;

boshqalarga rahbarlik qilish.

Masʼuliyat va mustaqillik chegarasi – tashkilot uchun ehtimoliy xatoning qiymati, uning ijtimoiy, ekologik, iqtisodiy va shunga oʻxshash oqibatlari bilan bogʻliq. Shuningdek, bu rahbarning asosiy vazifalarini (maqsad belgilash, tashkillashtirish, nazorat qilish, ijrochilarni (xodimlar va ishchilarni) ragʻbatlantirish) kasbiy faoliyatda samarali amalga oshirish darajasi bilan ham bevosita aloqador.

Mazkur tarmoq malaka ramkasini ishlab chiqishga asos boʻlgan qonunlar, qarorlar, normativ hujjatlar:

Oʻzbekiston Respublikasining 2023-yil 21-avgustdagi “Veterinariya toʻgʻrisida”gi Oʻzbekiston Respublikasi Qonuniga oʻzgartirishlar kiritish haqida”gi OʻRQ-864-son Qonuni;

Oʻzbekiston Respublikasining 2023-yil 23-oktabrdagi “Yer toʻgʻrisidagi qonunchilik takomillashtirilishi munosabati bilan Oʻzbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga oʻzgartirish va qoʻshimchalar kiritish toʻgʻrisida”gi OʻRQ-871-son Qonuni;

Oʻzbekiston Respublikasining 2023-yil 9-noyabrdagi “Oʻsimliklarni himoya qilish toʻgʻrisida”gi OʻRQ-877-son Qonuni;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 1-iyundagi “Pillachilik sohasida kasanachilikni qoʻllab-quvvatlash hamda pilla yetishtirish uchun ozuqa bazasini yanada kengaytirishning qoʻshimcha chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PF-85-son Farmoni;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 12-dekabrdagi “Qishloq xoʻjaligida erkin bozor munosabatlarini yanada rivojlantirishning qoʻshimcha chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PF-205-son Farmoni;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi “Kasbiy taʼlimda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro taʼlim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PF-158-son Farmoni;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 5-apreldagi “2023-yilda Qishloq xoʻjaligi mahsulotlari ishlab chiqarish, qayta ishlashni kengaytirish va qoʻllab-quvvatlashning qoʻshimcha chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PQ-113-son Qarori;

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi “Oʻzbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PQ-345-son Qarori;

Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi “Oʻzbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash toʻgʻrisida”gi 369-son qarori.

Asosiy qisqartmalar:

MMR – Milliy malakalar ramkasi;

MMK – Mashgʻulotlarning milliy klassifikatori;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi.

2. Tarmoq malaka ramkasining pasporti

Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohasi, qishloq xoʻjaligi mahsulotlarini yetishtirish, qayta ishlash va saqlash, chorvachilik va oʻsimlikchilikni rivojlantirish, yer resurslaridan samarali va barqaror foydalanish, agrotexnik tadbirlarni amalga oshirish, oziq-ovqat xavfsizligini taʼminlash, shuningdek, ekinlar va hayvonlarning sogʻligʻini saqlashga doir tadbirlarni oʻz ichiga oladi. Ushbu soha tuproq unumdorligini oshirish, sugʻorish tizimlarini yaxshilash, agroekologik muvozanatni saqlash kabi yoʻnalishlarda ham faoliyat yuritadi.

Veterinariya yoʻnalishi chorva hayvonlari, parrandalar, baliqlar va boshqa xoʻjalik hayvonlarining kasalliklarining oldini olish, ularni davolash, sogʻlomlashtirish, hayvonlardan insonlarga yuqadigan kasalliklar (zooantroponozlar)ni aniqlash va nazorat qilish, hayvonlar uchun dori vositalarini ishlab chiqarish va qoʻllash, shuningdek, chorvachilik mahsulotlarining gigiyenasi va sifati ustidan nazoratni amalga oshirishni qamrab oladi.

Bundan tashqari, qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohasi oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligini taʼminlash, ularni yetkazib berish zanjiri boʻyicha nazorat qilish, qishloq joylarda iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash, ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalarni amaliyotga joriy etish, shuningdek, iqlim oʻzgarishi sharoitida barqaror qishloq xoʻjaligini rivojlantirish boʻyicha chora-tadbirlarni ham oʻz ichiga oladi.

Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohasidagi tarmoq malaka ramkasi quyidagi iqtisodiy faoliyat turlari uchun ishlab chiqilgan:

Seksiya nomi:

A – seksiya Qishloq, oʻrmon va baliq xoʻjaligi;

C – seksiya Ishlab chiqaradigan sanoat;

N – seksiya Professional, ilmiy va texnik faoliyat.

Oʻzbekiston Respublikasida Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohasidagi TMR Iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi (IFUT-2.1)ga muvofiq quyidagi iqtisodiy faoliyat turlarini qamrab oladi:

T/r	Seksiya	Bo‘lim	Guruh	Sinf	Kichik sinf
1	A – seksiya Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	01 Dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va bu sohalarda xizmat ko‘rsatish	01.1 Mavsumiy ekinlar yetishtirish	01.11 Donli ekinlar (sholidan tashqari), dukkaklilar va moyli ekinlar urug‘ini yetishtirish	01.11.1 Donli ekinlar (sholidan tashqari) yetishtirish
					01.11.2 Dukkakli ekinlar yetishtirish
					01.11.3 Moyli ekinlar va ularning urug‘ini yetishtirish
				01.12 Sholi yetishtirish	01.12.0 Sholi yetishtirish
				01.13 Sabzavotlar va poliz ekinlari, ildizmevali ekinlar yetishtirish	01.13.1 Sabzavotlar yetishtirish
					01.13.2 Poliz ekinlari yetishtirish
					01.13.3 Kraxmal va inulinga boy ildizmevali ekinlar va ularning urug‘larini yetishtirish
					01.13.9 Boshqa ildizmevali ekinlar va ularning urug‘larini, qo‘ziqorinlar va tryufellarni yetishtirish
				01.14 Shakarqamish yetishtirish	01.14.0 Shakarqamish yetishtirish
				01.15 Tamaki yetishtirish	01.15.0 Tamaki yetishtirish
				01.16 Tolali yigiriluvchi ekinlarni yetishtirish	01.16.1 Paxta yetishtirish
					01.16.2 Zig‘ir yetishtirish
					01.16.9 Boshqa yigiriluvchi (tolali) ekinlarni yetishtirish
				01.19 Boshqa mavsumiy ekinlarni yetishtirish	01.19.1 Yem-xashak ekinlari va ularning urug‘larini yetishtirish
					01.19.2 Gullar va ularning urug‘larini yetishtirish

					01.19.9 Boshqa toifalarga kiritilmagan ko'p yillik bo'lmagan ekinlarni yetishtirish
			01.2 Ko'p yillik ekinlarni yetishtirish	01.21 Uzum yetishtirish	01.21.0 Uzum yetishtirish
				01.22 Tropik va subtropik mevalar yetishtirish	01.22.0 Tropik va subtropik mevalar yetishtirish
				01.23 Sitrus mevalar yetishtirish	01.23.0 Sitrus mevalar yetishtirish
				01.24 Urug'li va danakli mevalar yetishtirish	01.24.0 Urug'li va danakli mevalar yetishtirish
				01.25 Boshqa daraxt va butalarda o'sadigan mevalar hamda yong'oq turlarini yetishtirish	01.25.0 Boshqa daraxt va butalarda o'sadigan mevalar hamda yong'oq turlarini yetishtirish
				01.26 Moyli mevalar yetishtirish	01.26.0 Moyli mevalar yetishtirish
				01.27 Ichimlik ishlab chiqarish uchun ekinlar yetishtirish	01.27.0 Ichimlik ishlab chiqarish uchun ekinlar yetishtirish
				01.28 Ziravorlar, xushbo'y, kuchli narkotik va farmatsevtika ekinlarini yetishtirish	01.28.0 Ziravorlar, xushbo'y, kuchli narkotik va farmatsevtika ekinlarini yetishtirish
				01.29 Boshqa ko'p yillik ekinlarni yetishtirish	01.29.0 Boshqa ko'p yillik ekinlarni yetishtirish
			01.3 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish	01.30 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish	01.30.0 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish
			01.4 Chorvachilik	01.41 Yirik shoxli qoramollarning sut beradigan zotlarini ko'paytirish	01.41.0 Yirik shoxli qoramollarning sut beradigan zotlarini ko'paytirish
				01.42 Yirik shoxli qoramollarning boshqa zotlarini va buyvollarni ko'paytirish	01.42.0 Yirik shoxli qoramollarning boshqa zotlarini va buyvollarni ko'paytirish

				01.43 Otlar va boshqa tuyoqli zotlarni koʻpaytirish	01.43.1 Otlarni koʻpaytirish
					01.43.2 Eshaklar, xachirlar va boshqa tuyoqli zotlarni koʻpaytirish
				01.44 Tuyalar va tuyasimonlarni koʻpaytirish	01.44.0 Tuyalar va tuyasimonlarni koʻpaytirish
				01.45 Qoʻylar va echkilarni koʻpaytirish	01.45.1 Qorakoʻl zotli qoʻylarni koʻpaytirish
					01.45.2 Qorakoʻl zotlilardan tashqari qoʻylarni koʻpaytirish
					01.45.3 Echkilarni koʻpaytirish
				01.46 Choʻchqalar va choʻchqa bolalarini koʻpaytirish	01.46.0 Choʻchqalar va choʻchqa bolalarini koʻpaytirish
				01.47 Parrandachilik	01.47.0 Parrandachilik
				01.48 Hayvonlarning boshqa turlarini koʻpaytirish	01.48.1 Ipak qurtini koʻpaytirish
					01.48.2 Asalarilarni koʻpaytirish
					01.48.3 Quyonlar va boshqa moʻynali hayvonlarni koʻpaytirish
					01.48.9 Boshqa toifalarga kiritilmagan hayvonlarni koʻpaytirish
			01.5 Aralash qishloq xoʻjaligi	01.50 Aralash qishloq xoʻjaligi	01.50.0 Aralash qishloq xoʻjaligi
			01.6 Qishloq xoʻjalik sohasidagi yordamchi faoliyat turlari	01.61 Qishloq xoʻjalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari	01.61.1 Qishloq xoʻjalik texnikasini operatori va texnik xodimi bilan berish
					01.61.2 Oʻsimliklarni kasallik va zararkunanda hashoratlardan, shuningdek

					kemiruvchilardan himoya qilish
					01.61.3 Qishloq xo‘jalik sug‘orish uskunalariga xizmat ko‘rsatish
					01.61.9 Dehqonchilik sohasida boshqa xizmatlar ko‘rsatish
				01.62 Hayvonlarni ko‘paytirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari	01.62.0 Hayvonlarni ko‘paytirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari
				01.63 Hosil yig‘ilgandan keyingi qishloq xo‘jalik faoliyati hamda urug‘larga ishlov berish va ekishga tayyorlash	01.63.0 Hosil yig‘ilgandan keyingi qishloq xo‘jalik faoliyati hamda urug‘larga ishlov berish va ekishga tayyorlash
			01.7 Ovchilik va yovvoyi hayvonlarni tutish, bu sohalarda xizmat ko‘rsatish	01.70 Ovchilik va yovvoyi hayvonlarni tutish, bu sohalarda xizmat ko‘rsatish	01.70.0 Ovchilik va yovvoyi hayvonlarni tutish, bu sohalarda xizmat ko‘rsatish
		03 Baliq ovlash va akvakultura	03.1 Baliq ovlash	03.11 Dengizlarda baliq ovlash	03.11.0 Dengizlarda baliq ovlash
				03.12 Chuchuk suvlarda baliq ovlash	03.12.0 Chuchuk suvlarda baliq ovlash
			03.2 Akvakultura	03.21 Dengiz akvakulturasi	03.21.0 Dengiz akvakulturasi
				03.22 Chuchuk suv akvakulturasi	03.22.0 Chuchuk suv akvakulturasi
			03.3 Baliq ovlash va akvakultura sohasidagi yordamchi faoliyat turlari	03.30 Baliq ovlash va akvakultura sohasidagi yordamchi faoliyat turlari	03.30.0 Baliq ovlash va akvakultura sohasidagi yordamchi faoliyat turlari
2	C – seksiya Ishlab chiqaradigan sanoat	10 Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish	10.1 Go‘shtni qayta ishlash va konservalash, go‘sht	10.11 Uy parrandalari go‘shtidan tashqari go‘shtni qayta ishlash	10.11.1 Qushxonalarda mol so‘yish, go‘shtga ishlov berish yoki qadoqlash

			mahsulotlari ishlab chiqarish		10.11.2 Yangi, sovitilgan va muzlatilgan go‘sht ishlab chiqarish
					10.11.9 Go‘shtni qayta ishlash bo‘yicha boshqa faoliyat
				10.12 Uy parrandalari go‘shtini qayta ishlash	10.12.0 Uy parrandalari go‘shtini qayta ishlash
				10.13 Go‘shtdan va uy parrandalari go‘shtidan mahsulotlar ishlab chiqarish	10.13.1 Tuzlangan, quritilgan yoki dudlangan go‘sht, parranda go‘shti va ozuqaviy submahsulotlar ishlab chiqarish
					10.13.2 Kolbasa mahsulotlarini ishlab chiqarish
					10.13.9 Boshqa toifalarga kiritilmagan go‘sht mahsulotlari ishlab chiqarish
			10.2 Baliq, qisqichbaqasimonlar va mollyuskalarni qayta ishlash va konservalash	10.20 Baliq, qisqichbaqasimonlar va mollyuskalarni qayta ishlash va konservalash	10.20.0 Baliq, qisqichbaqasimonlar va mollyuskalarni qayta ishlash va konservalash
			10.3 Mevalar va sabzavotlarni qayta ishlash va konservalash	10.31 Kartoshkani qayta ishlash va konservalash	10.31.0 Kartoshkani qayta ishlash va konservalash
				10.32 Meva va sabzavot sharbatlarini ishlab chiqarish	10.32.0 Meva va sabzavot sharbatlarini ishlab chiqarish
				10.39 Mevalar va sabzavotlarni qayta ishlash va konservalashning boshqa turlari	10.39.0 Mevalar va sabzavotlarni qayta ishlash va konservalashning boshqa turlari
			10.4 O‘simlik va hayvonlar yog‘lari va	10.41 Yog‘lar va moylarni ishlab chiqarish	10.41.0 Yog‘lar va moylarni ishlab chiqarish

			moylarini ishlab chiqarish	10.42 Margarin va ovqatga ishlatiladigan aralash yog‘lar ishlab chiqarish	10.42.0 Margarin va ovqatga ishlatiladigan aralash yog‘lar ishlab chiqarish
			10.5 Sut mahsulotlari va iste’mol qilinadigan muz ishlab chiqarish	10.51 Sut mahsulotlari ishlab chiqarish	10.51.0 Sut mahsulotlari ishlab chiqarish
				10.52 Muzqaymoq va boshqa iste’mol qilinadigan muz ishlab chiqarish	10.52.0 Muzqaymoq va boshqa iste’mol qilinadigan muz ishlab chiqarish
			10.6 Tegirmonchilik sanoati mahsulotlari, kraxmal va kraxmalli mahsulotlar ishlab chiqarish	10.61 Tegirmon-yorma sanoati mahsulotlari ishlab chiqarish	10.61.0 Tegirmon-yorma sanoati mahsulotlari ishlab chiqarish
				10.62 Kraxmal va kraxmalli mahsulotlar ishlab chiqarish	10.62.0 Kraxmal va kraxmalli mahsulotlar ishlab chiqarish
			10.7 Non va xamirdan tayyorlangan mahsulotlar ishlab chiqarish	10.71 Non, xamirdan yangi tayyorlangan qandolat mahsulotlari, tort va pirojnoe ishlab chiqarish	10.71.0 Non, xamirdan yangi tayyorlangan qandolat mahsulotlari, tort va pirojnoe ishlab chiqarish
				10.72 Suxari va pechene, xamirdan tayyorlangan uzoq saqlanadigan qandolat mahsulotlarini ishlab chiqarish	10.72.0 Suxari va pechene, xamirdan tayyorlangan uzoq saqlanadigan qandolat mahsulotlarini ishlab chiqarish
				10.73 Unli mahsulotlar ishlab chiqarish	10.73.0 Unli mahsulotlar ishlab chiqarish
			10.8 Boshqa oziq — ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish	10.81 Shakar ishlab chiqarish	10.81.0 Shakar ishlab chiqarish
				10.82 Kakao, shokolad va sershakar qandolat mahsulotlari ishlab chiqarish	10.82.0 Kakao, shokolad va sershakar qandolat mahsulotlari ishlab chiqarish
				10.83 Choy va qahva ishlab chiqarish	10.83.0 Choy va qahva ishlab chiqarish

				10.84 Ziravor va ta’m beruvchi mahsulotlari ishlab chiqarish	10.84.0 Ziravor va ta’m beruvchi mahsulotlari ishlab chiqarish
				10.85 Tayyor oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish	10.85.0 Tayyor oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish
				10.86 Bolalar ovqati va parhez oziq — ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish	10.86.0 Bolalar ovqati va parhez oziq — ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish
				10.89 Boshqa toifalarga kiritilmagan oziq — ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish	10.89.0 Boshqa toifalarga kiritilmagan oziq — ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish
			10.9 Hayvonlar uchun tayyor ozuqa ishlab chiqarish	10.91 Fermalarda boqiladigan hayvonlar uchun tayyor ozuqa ishlab chiqarish	10.91.0 Fermalarda boqiladigan hayvonlar uchun tayyor ozuqa ishlab chiqarish
				10.92 Uy hayvonlari uchun tayyor ozuqa ishlab chiqarish	10.92.0 Uy hayvonlari uchun tayyor ozuqa ishlab chiqarish
		11 Ichimliklar ishlab chiqarish	11.0 Ichimliklar ishlab chiqarish	11.01 Spirtli ichimliklarni distillash, tozalash va aralashtirish	11.01.0 Spirtli ichimliklarni distillash, tozalash va aralashtirish
				11.02 Uzumdan vino ishlab chiqarish	11.02.0 Uzumdan vino ishlab chiqarish
				11.03 Sidr (olma vinosi) va boshqa mevali fermentlangan ichimliklar ishlab chiqarish	11.03.0 Sidr (olma vinosi) va boshqa mevali fermentlangan ichimliklar ishlab chiqarish
				11.04 Boshqa distillanmagan, fermentlangan (bijg‘itilgan) ichimliklar ishlab chiqarish	11.04.0 Boshqa distillanmagan, fermentlangan (bijg‘itilgan) ichimliklar ishlab chiqarish
				11.05 Pivo ishlab chiqarish	11.05.0 Pivo ishlab chiqarish
				11.06 Solod (undirib yanchilgan bug‘doy,	11.06.0 Solod (undirib yanchilgan

				arpa va sh.k.) ishlab chiqarish	bug‘doy, arpa va sh.k.) ishlab chiqarish
				11.07 Spirtsiz ichimliklar va boshqa butilkada suvlar ishlab chiqarish	11.07.0 Spirtsiz ichimliklar ishlab chiqarish; butilkada mineral suvlar va boshqa suvlar ishlab chiqarish
		12 Tamaki mahsulotlari ishlab chiqarish	12.0 Tamaki mahsulotlari ishlab chiqarish	12.00 Tamaki mahsulotlari ishlab chiqarish	12.00.0 Tamaki mahsulotlari ishlab chiqarish
3	N – seksiya Professional, ilmiy va texnik faoliyat	75 Veterinariya faoliyati	75.0 Veterinariya faoliyati	75.00 Veterinariya faoliyati	75.00.0 Veterinariya faoliyati

TMR quyidagi kasbiy faoliyat turlari va mashg‘ulotlar guruhlarini hisobga olgan holda ishlab chiqilgan:

T/r	Mashg‘ulot guruhi kodi	Mashg‘ulot guruhi nomi
1	13111	O‘simlikshunoslik va chorvachilik sohasidagi bo‘linmalar rahbarlari
2	13120	Baliqchilik va baliqchilik ishlab chiqarishi va ekspluatatsiya qilish bo‘linmalar rahbarlari
3	21323	Qishloq xo‘jaligi sohasidagi professional-mutaxassislar
4	21324	Baliq xo‘jaligi sohasidagi professional-mutaxassislar
5	21325	O‘rmon xo‘jaligi sohasidagi professional-mutaxassislar
6	21326	Chorvachilik sohasidagi professional-mutaxassislar
7	21444	Qishloq xo‘jaligini mexanizatsiyalash va avtomatlashtirish bo‘yicha muhandislar
8	22500	Veterinarlar
9	31163	Oziq-ovqat ishlab chiqarish texnologiyalari bo‘yicha texniklar
10	31421	O‘simlikshunoslik va agronomiya sohasi texniklari
11	31422	Chorvachilik va baliqchilik sohasi texniklari
12	32400	Veterinariya bo‘yicha feldsherlar va texniklar
13	61120	Daraxtlar va butalar mevalarini yetishtirishga ixtisoslashgan ishlab chiqaruvchilar
14	61131	Ko‘chat yetishtirish bo‘yicha bog‘dorchilik ishchilari
15	61132	Bog‘bonlar va bog‘dorchilik xodimlari
16	61140	Aralash dehqonchilik mahsulotlarini yetishtiruvchilar
17	61211	Ozuqa tayyorlash bilan shug‘ullanuvchi ishchilar va fermerlar
18	61212	Chorvachilikda naslchilik bilan shug‘ullanuvchi ishchilar va fermerlar
19	61219	Boshqa mashg‘ulot guruhlariga kiritilmagan chorvachilik (go‘sht) va sut mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar, b.g.k.

20	61221	Parrandaboqarlar
21	61222	Parrandalarni sun'iy ko'paytirish bo'yicha ishchilar
22	61229	Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan parrandaboqarlar, b.g.k.
23	61230	Asalarichilar va pillakorlar
24	61290	Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan chorvadorlar, b.g.k.
25	61300	Aralash dehqonchilik va chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar
26	62210	Baliq yetishtiruvchilar (marivodlar) va shu kabi soha vakillari
27	62230	Chuqur suv havzalarida baliq ovlash xodimlari
28	62240	Ovchilar
29	75111	Go'sht, baliq va boshqa oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqaruvchilar
30	75112	Go'sht, baliq va boshqa oziq-ovqat mahsulotlarini qayta ishlovchilar
31	75121	Novvoylar
32	75122	Qandolatchilar
33	75123	Qand ishlab chiqaruvchilar
34	75130	Sut mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar
35	75140	Meva va sabzavotlarni ishlab chiqaruvchilar va qayta ishlovchilar
36	75150	Oziq-ovqat mahsulotlarini va ichimliklarni degustatorlari va navini aniqlovchilar
37	92110	O'simlikshunoslik sohasidagi malakasiz ishchilar
38	92120	Chorvachilik xo'jaligi malakasiz ishchilari
39	92130	Aralash o'simlik va chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishda malakasiz ishchilar
40	92140	Bog'dorchilik xo'jaligida band bo'lgan malakasiz ishchilar
41	92160	Baliqchilik va dengiz mahsulotlari ishlab chiqarishda band bo'lgan malakasiz ishchilar

3. Tarmoq tahlili

So'nggi yillarda tarmoq barqarorligini ta'minlash bo'yicha qabul qilingan ko'plab chora-tadbirlar, tarkibiy islohotlar o'zining ijobiy natijalarini bermoqda. O'tgan yil davomida, jiddiy muammolarga qaramay, oziq-ovqat va qishloq xo'jaligi tizimlari mustahkam va barqaror bo'lib qolmoqda. Bu esa shakllangan sektor tajribasi hamda ta'minot zanjiri tuzilmalarining ishonchliligidan dalolat beradi. Pirovardida, iste'molchilar uchun keng turdagi yuqori sifatli, arzon qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat mahsulotlaridan muntazam foydalanish imkoniyati yaratilmoqda.

Bu o'rinda Qishloq xo'jaligi vazirligi qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat xavfsizligi sohasida yagona davlat siyosatini amalga oshiruvchi davlat boshqaruvi organi hisoblanishi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 9-iyuldagi 571-son qarorining 1-ilovasi bilan belgilab qo'yilgan. Ushbu vakolati doirasida vazirlik tomonidan 2019-2025-yillarda qishloq xo'jaligi sohasiga doir 431 ta normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilingan.

Xususan, 2025-yilda agrar islohotlarni takomillashtirish bo'yicha 14 ta qonun loyihasi, 17 ta Prezident Farmoni loyihasi, 22 ta Prezident Qarori loyihasi, 91 ta Hukumat Qarori loyihalari ishlab chiqilib, ulardan 55 tasi, jumladan 4 ta Qonun,

8 ta Prezident Farmoni, 16 ta Prezident Qarori, 26 ta Hukumat qarori normativ hujjatlar qabul qilindi.

Bugungi kunda aholining oziq-ovqat mahsulotlariga, xususan, kartoshkaga boʻlgan talabini qondirish, ichki bozorda narxlar barqarorligini taʼminlash hamda mahsulot yetishtiruvchilarni sifatli urugʻlik bilan taʼminlash boʻyicha tizimli ishlar olib borilmoqda.

Jumladan, 2025-yil hosili uchun respublika boʻyicha jami 237 ming gektar maydonga kartoshka ekilib, shundan 97 ming gektari fermer xoʻjaliklari, 140 ming gektari esa dehqon xoʻjaliklari va aholi tomorqalari hissasiga toʻgʻri keldi. Ushbu maydonlardan 3,8 million tonna kartoshka hosili yigʻib olindi.

Shu bilan birga, respublika sharoitida ilk bor Qashqadaryo viloyati Kitob tumanida dengiz sathidan 700 metr balandlikda joylashgan yer maydonida Misrning yuqori avlodli urugʻlik kartoshka ishlab chiqaruvchi “EFC Plants Tissue Culture S.A.E.” kompaniyasi bilan hamkorlikda “CARA” navli kartoshkaning (G1) 500 ming dona mini-tuganaklari 5 gektar maydonga sinov tariqasida ekildi. Natijada ushbu maydondan 150 tonna super-super elita urugʻlik kartoshka yetishtirildi.

Kartoshka urugʻchiligini yanada rivojlantirish maqsadida Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2025 yil 8 sentabrdagi PQ–269-son qarori qabul qilindi. Ushbu qarorga muvofiq, 2026 yildan boshlab har yili kartoshkaning in-vitro oʻsimliklari va mikrotuganaklaridan 10 million dona mini-tuganak yetishtirish xarajatlarini qoplash uchun respublika byudjetidan 1,5 million AQSh dollari ekvivalentida mablagʻ ajratilishi belgilangan.

Mazkur mablagʻlar hisobidan yetishtirilgan, unuvchanlik darajasi 85 foizdan kam boʻlmagan mini-tuganaklar ixtisoslashgan tumanlardagi yuqori avlodli urugʻlik yetishtiruvchilarga begʻaraz yetkazib beriladi. Xususan, 2026 yilda 4 million dona, 2027 yilda 6 million dona, 2028 yildan boshlab esa 10 million dona mini-tuganak yetkazib berilishi rejalashtirilgan.

Natijada fermer va qishloq xoʻjaligi korxonalarida 2027 yilda 2,5 ming tonna, 2028 yilda 27 ming tonna, 2029 yilda 147 ming tonna va 2030 yilda 747 ming tonna yuqori avlodli urugʻlik kartoshka yetishtirish prognoz qilinmoqda.

Shuningdek, 2026-yil hosili uchun kartoshka ekiladigan maydonlar 284 ming gektarga yetkazilib, bu 2025 yilga nisbatan 47 ming gektarga koʻpdir. Ushbu maydonlardan 4,5 million tonna hosil yetishtirish rejalashtirilgan.

Yuqori avlodli urugʻlik kartoshka yetishtirishga ixtisoslashgan 9 ta tumanda tajribali urugʻlik yetishtiruvchilar tanlab olinib, 4 million dona mini-tuganak begʻaraz ajratiladi. Ular 40 gektar maydonga ekilib, 1,2 ming tonna superelita urugʻlik olish koʻzda tutilgan.

Bundan tashqari, 2025-yil hosilidan jamgʻarilgan hamda xorijdan keltirilgan elita urugʻliklar hisobidan jami 40 ming tonna sifatli urugʻlik kartoshka kartoshka yetishtiruvchilarga ustamalarsiz yetkazib berilib, 15 ming gektar maydonga ekiladi. Bu esa hosildorlikni 25–30 foizga oshirish imkonini beradi.

O‘zbekistonda aholini choy mahsuloti bilan ta’minlash va ushbu yo‘nalishda ilmiy asoslangan ishlarni tashkil etish maqsadida Vazirlar Mahkamasining 2018-yildagi tegishli qaroriga muvofiq “O‘zbekozikovqatxolding” xolding kompaniyasi tashabbusi bilan “Choy yetishtirishni rivojlantirish ilmiy-ishlab chiqarish markazi” tashkil etilgan.

2018-yildan boshlab Samarqand, Navoiy va Toshkent viloyatlarida tajriba tariqasida choy yetishtirish ishlari boshlangan. Jumladan, Samarqand viloyati Urgut tumani tog‘ va tog‘ oldi hududlarida Gruziyadan keltirilgan “Kolxida” va “Buketi” navlari ekilgan. Biroq mazkur navlar mahalliy iqlim sharoitiga yetarlicha moslashmagani sababli kutilgan natijalarga erishilmagan, saqlab qolingan ko‘chatlardan olingan mahsulotda dorivorlik va foydali xususiyatlar pastligi kuzatilgan.

Shuningdek, choy yetishtirish bo‘yicha mahalliy tajriba va amaliy ko‘nikmalarning yetarli emasligi, iqlim sharoitining keskinligi hamda namlik darajasining pastligi yangi plantatsiyalar tashkil etishda muayyan muammolarni keltirib chiqargan.

Mutaxassislar xulosasiga ko‘ra, istiqbolli choy plantatsiyalari dengiz sathidan 1000–2000 metr balandlikda joylashgan, mo‘tadil iqlimli, yog‘ingarchiligi ko‘p bo‘lgan tog‘li hududlarda tashkil etilishi maqsadga muvofiq. Choy yetishtirish uchun tuproqning pH ko‘rsatkichi 4,5–6,5, havo harorati o‘rtacha 10–25 °C, namlik darajasi esa 70–80 foiz bo‘lishi talab etiladi. O‘zbekiston sharoitida esa o‘rtacha harorat 13–15 °C, namlik miqdori 40–50 foizni tashkil etadi.

Ushbu omillarni inobatga olgan holda, hozirgi kunda mamlakatimizda choy yetishtirishni ilmiy asosda yo‘lga qo‘yish bo‘yicha tadqiqot ishlari izchil davom ettirilmoqda. Xususan, 2023–2025-yillarda Toshkent davlat agrar universiteti olimlari tomonidan turli iqlim hududlarida choy o‘simligini introduksiya qilish va agrotexnologiyasini ishlab chiqish bo‘yicha ilmiy-tadqiqotlar olib borildi.

Tadqiqotlar Yaponiyadan keltirilgan “Sayamakaori”, “Sayamadori”, “Fushin”, “Hokimidori” va “Hokima” navlari asosida Toshkent viloyati Ohangaron tumani hamda Farg‘ona viloyati Farg‘ona tumanida, dengiz sathidan 1000–1600 metr balandlikdagi hududlarda amalga oshirildi. Ushbu jarayonda Yaponiyaning Tokio qishloq xo‘jaligi va texnologiyalar universiteti olimlari hamda Rossiya Federatsiyasining Sochi shahrida joylashgan “Saloxoul” choy kompaniyasi mutaxassislari bilan hamkorlik qilindi.

Ilmiy natijalarga ko‘ra, “Fushin” va “Hokimidori” navlari mahalliy tuproq-iqlim sharoitiga nisbatan yaxshiroq moslashgan, qolgan navlar esa samara bermagan.

Ayni paytda Xitoy, Rossiya, Gruziya, Ozarbayjon va boshqa davlatlardan iqlimimizga mos navlarni olib kelish, ularni adaptatsiya qilish va yetishtirish agrotexnologiyalarini ishlab chiqish bo‘yicha tadqiqotlar davom ettirilmoqda. Jumladan, Jizzax, Samarqand, Surxondaryo, Toshkent va Farg‘ona viloyatlarining tog‘ va tog‘ oldi hududlarida choy yetishtirish imkoniyatlari o‘rganilmoqda.

Choy oʻsimligi 5–7 yilda dastlabki hosilni berishi, shuningdek, Oʻzbekistonning quruq va keskin harorat oʻzgarishi kuzatiladigan iqlim sharoitiga moslashishi murakkab jarayon ekanligi inobatga olinib, mazkur tadqiqotlar bosqichma-bosqich davom ettiriladi.

Shu bilan birga, Toshkent davlat agrar universiteti olimlari tomonidan choy oʻrnini bosuvchi mahsulot sifatida tut daraxti bargidan choy ishlab chiqarish boʻyicha ilmiy tadqiqot ishlari amalga oshirilmoqda. Ushbu tadqiqotlarda tut bargining shifobaxsh xususiyatlari, yigʻish, quritish va qayta ishlashning optimal usullari oʻrganilmoqda.

Hozirgi kunda Fargʻona viloyati Margʻilon shahrida “Nurli tong silk” MChJ tomonidan Xitoy texnologiyasi asosida qora va koʻk turdagi tut bargi choyi ishlab chiqarish yoʻlga qoʻyilgan.

Mamlakat hududlarida issiqxona xoʻjaliklari egalari bilan uchrashuvlar oʻtkazilib, ularning faoliyatiga taʼsir qilayotgan omillar oʻrganilmoqda. Muammolarni bartaraf etish, biznes jarayonlarini yengillashtirish va sohada barqarorlikni taʼminlash maqsadida amaliy choralar koʻrilmoqda. Shu munosabat bilan 2025-yil 10-oktabrda qabul qilingan PF-181-son Farmon asosida issiqxona xoʻjaliklarini qoʻllab-quvvatlashga qaratilgan imtiyozlar joriy etildi.

Farmon bilan:

– 2026-2028-yillarda umumiy daromadining kamida 60 foizi issiqxona faoliyatidan shakllangan tadbirkorlarga ijtimoiy soliq 1 foiz etib belgilandi;

– 2025-yil 1-oktabrgacha shakllangan soliq qarzlari 2028-yil yakunigacha foizsiz muddatga uzaytirildi;

– yer soligʻi boʻyicha tartiblar qayta koʻrib chiqilib, soliq yuki kamaytirildi;

– issiqxona majmualarini yer toifasini oʻzgartirmasdan rasmiylashtirish va kredit taʼminoti sifatida qabul qilish amaliyoti joriy qilindi;

– infratuzilma obyektlari uchun yer maydonidan foydalanish imkoniyatlari kengaytirildi.

Shuningdek, “Tadbirkorlik faoliyati erkinligining kafolatlari toʻgʻrisida”gi Qonunning 34-moddasiga muvofiq tadbirkor faoliyatiga aralashish taqiqlanadi. Shu bois vazirlik issiqxonalarda maʼlum ekinni majburiy ekish yoki joylashtirish boʻyicha vakolatga ega emas. Ekin turi bozor talabi va taklifiga koʻra tadbirkor tomonidan mustaqil belgilanadi.

Bundan tashqari, “Oziq-ovqat xavfsizligi toʻgʻrisida”gi Qonunning 9-moddasiga asosan, aholining sifatli va xavfsiz oziq-ovqat mahsulotlariga boʻlgan ehtiyojini qondirish davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishi hisoblanadi. Ushbu jarayonda bozor mexanizmlariga amal qilinadi. Mazkur tartib bodring mahsulotiga ham tegishli boʻlib, uning yetishtirilishi, realizatsiyasi va narx shakllanishi bozor tamoyillariga asoslanadi.

Qishloq xoʻjaligi vazirligi tomonidan bozor konyunkturasi, mahsulot hajmi va narx dinamikasi boʻyicha tavsiyaviy maʼlumotlar taqdim etib boriladi. Shu oʻrinda taʼkidlash joizki, bodring mazkur mavsumda aholining kundalik asosiy isteʼmol

sabzavotlari roʻyxatiga kirmaydi va narx belgilanishi talab-taklif, mavsumiylik va issiqxona texnologiyalari xarajatlari bilan bogʻliq holda shakllanadi.

Sohadagi yirik korxona va tashkilotlar:

Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qoʻmitasi;

Oʻsimliklar karantini va himoyasi agentligi;

Agrosanoatni rivojlantirish agentligi;

Oziq-ovqat va qishloq xoʻjaligi sohasida strategik rivojlanish va tadqiqotlar xalqaro markazi;

Qishloq xoʻjaligida bilim va innovatsiyalar milliy markazi;

“Oʻzdavyerloyiha” Davlat ilmiy loyihalash instituti;

Qishloq xoʻjaligi navlarini sinash markazi;

Qishloq xoʻjaligi texnikasi va texnologiyalarini sertifikatlash va sinash davlat markazi;

Urugʻchilikni rivojlantirish markazi;

«Agrosanoatni raqamlashtirish markazi» MCHJ;

“Maʼmuriy-xoʻjalik xizmati” davlat muassasasi.

Sohadagi taʼlim tashkilotlari:

Toshkent davlat agrar universiteti;

Qoraqalpogʻiston qishloq xoʻjaligi va agrotexnologiyalar instituti;

Andijon qishloq xoʻjaligi va agrotexnologiyalar instituti;

Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti.

Kadrlar tayyorlash tizimining tahlili.

Qishloq xoʻjaligi vazirligi huzuridagi Qishloq xoʻjaligida bilim va innovatsiyalar milliy markazi Qishloq xoʻjaligi sohasi kadrlarining malakasini oshirish va qayta tayyorlash instituti hamda Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qoʻmitasi huzurida Veterinariya va chorvachilik sohasida pedagog hamda mutaxassis kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti tashkil etildi.

Institutlarning asosiy vazifalari va faoliyat yoʻnalishlari:

Qishloq xoʻjaligi vazirligi markaziy apparati, tizimdagi tashkilot va korxonalar rahbar va mutaxassis kadrlarning malakasini oshirish va qayta tayyorlash;

Agrar va veterinariya, chorvachilik faoliyati sohadagi oliy, professional taʼlim hamda ilmiy-tadqiqot muassasalarining pedagog va ilmiy kadrlarining malakasini oshirish va qayta tayyorlash;

davlat taʼlim standartlari, kasbga doir bilim va koʻnikmalarga qoʻyilgan talablar asosida mehnat bozori ehtiyojlarini hisobga olgan holda kasbiy maʼlumotga ega agrar, veterinariya va oziq-ovqat sanoati sohasidagi tashkilotlar xodimlari uchun qoʻshimcha ixtisoslik boʻyicha pullik asosda malaka oshirish va qayta tayyorlash oʻquv kurslarini tashkil etish;

Kadrlar tayyorlash va malaka oshirish: sohadagi mutaxassislarning bilim va koʻnikmalarini doimiy ravishda yangilab borish, ularni xalqaro standartlar darajasida tayyorlash.

Qishloq xo‘jaligi, veterinariya va chorvachilik hamda oziq-ovqat sohalarida ilmiy izlanishlarni kuchaytirish, yangi texnologiyalar va usullarni joriy etish.

Xalqaro tashkilotlar va rivojlangan davlatlar bilan hamkorlikni mustahkamlash, tajriba almashish va qo‘shma loyihalarni amalga oshirish.

Mamlakatimizda veterinariya sohasidagi kadrlarni tayyorlash tizimini takomillashtirish, shuningdek, samarali veterinariya nazoratini ta’minlash va veterinariya xizmatlari ko‘rsatish sifatini oshirish bo‘yicha keng miqyosli ishlar amalga oshirilmoqda.

“O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi”ga muvofiq belgilangan vazifalar ijrosini ta’minlash maqsadida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi PQ-187-son qarori qabul qilindi.

Mazkur qaror ijrosi bo‘yicha Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti bilan birgalikda ushbu sohada kadrlar tayyorlaydigan professional ta’lim muassasalari tomonidan amalga oshiriladigan quyidagi ustuvor vazifalar belgilandi:

veterinariya, chorvachilik, biotexnologiya, agrotexnologiya, agroiqtisodiyot tarmoqlari uchun sifatli kadrlarni tayyorlash;

zamonaviy o‘quv va ilmiy-laboratoriya bazasini shakllantirish, uni ilg‘or texnologik asbob-uskunalar bilan jihozlash hamda sohani rivojlantirishga qaratilgan ilmiy-innovatsion tadqiqotlarni kengaytirish;

o‘quv jarayonini amaliy ko‘nikmalarni shakllantirishga yo‘naltirish, xalqaro ta’lim standartlariga asoslangan ilg‘or pedagogik texnologiyalar, o‘quv dasturlari va innovatsion o‘quv-uslubiy materiallarni keng joriy etish, veterinariya klinikasi, o‘quv va ilmiy laboratoriya, o‘quv-tajriba xo‘jaligi, ishlab chiqarish va qayta ishlash korxonalarida nazariy bilim hamda amaliyotning uyg‘unligini ta’minlash uchun zarur sharoitlar yaratish;

ilmiy va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash, qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish bo‘yicha uzluksiz ta’lim tizimini yaratish va boshqa ustuvor vazifalar belgilangan. Bugungi kunda yuqoridagi vazifalar ijrosi bo‘yicha kasbiy ta’lim muassasalarida malakali mutaxassislar tayyorlanib, respublika bo‘yicha 35 ta kasbiy ta’lim muassasasida mazkur yo‘nalishda kadrlar tayyorlanmoqda.

Ushbu ta’lim muassasalarida 1 500 ga yaqin o‘quvchilar veterinariya meditsinasi bo‘yicha tahsil olishmoqda Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash bo‘yicha professional ta’lim muassasalarida qabul jarayonlariga hamda ta’limning kunduzgi, sirtqi va kechki, shuningdek, dual ta’lim tizimi joriy etilganiga ham e’tibor qaratildi. Texnikumlarda ushbu kasb va ixtisoslik bo‘yicha ta’limning barcha shakllariga tahsil olish imkoniyati yaratilgan. Ayniqsa, dual ta’lim tizimi kengroq amaliyotga joriy etilmoqda. Ushbu ta’lim dasturini keng yoritish maqsadida professional ta’lim tizimidagi xorijiy tajribalarni mamlakatimizda joriy etish, xalqaro hamkorlik aloqalarini rivojlantirish maqsadida bir qator xalqaro

moliya institutlari bilan loyihalar tashkil etilmoqda. Xulosa qilib aytganda, bugun veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlashning ustuvor yoʻnalishlari belgilangan boʻlib, ushbu yoʻnalishda oliy taʼlim muassasalari bilan birgalikda professional taʼlim muassasalari ham sohaga ushbu kasb va ixtisosliklar boʻyicha malakali va sifatli kadrlar tayyorlash boʻyicha salmoqli hissa qoʻshmoqda.

Tarmoq kengashi faoliyati tahlili.

Tarmoq kengashining faoliyatini tashkil etishga masʼul sifatida unga vazirlik tizimidagi Toshkent davlat agrar universiteti, Boʻka va Sirdaryo agrotexnologiyalar texnikumlari, Paxta seleksiyasi, urugʻchiligi va yetishtirish agrotexnologiyalar ilmiy-tadqiqot instituti biriktirildi.

Tarmoq kengashining doimiy Ishchi organi etib Toshkent davlat agrar universiteti belgilandi.

Hozirgi kunda universitetda xalqaro munosabatlarni kengaytirish va chuqurlashtirishga katta eʼtibor qaratilmoqda. Xorijiy oliy taʼlim muassasalari bilan 50 ga yaqin shartnoma va memorandumlar imzolangan. Ularga asosan universitetning talabalari Germaniya, Rossiya singari davlatlarda ishlab chiqarish amaliyotlarini oʻtab kelishmoqda, professor-oʻqituvchilar dunyoning turli davlatlariga xalqaro loyihalar doirasida oʻquv kurslari va seminarlarda ishtirok etib kelishmoqda.

Oliy taʼlim muassasalarida xalqaro hamkorlik aloqalarini rivojlantirish maqsadida 2020-yil davomida 10 ta xorijiy OTMlari bilan hamkorlik shartnomalari tuzildi. Ularga asosan 25 ta mavzuda vebinar mashgʻulotlari oʻtkazildi va 8 nafar xorijiy professor-oʻqituvchilar jalb qilindi.

Shuningdek, 2025-yil davomida Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish boʻyicha tarmoq kengashi tomonidan qishloq xoʻjaligi sohasiga oid jami 10 ta kasbiy standart loyihasi ishlab chiqilgan.

4. Tarmoqqa tegishli kasblar roʻyxati

MMK-2025 ga muvofiq tarmoqqa tegishli kasblar roʻyxati quyidagi jadvalda keltiriladi:

T/r	Lavozim va kasblar kodi	Lavozim va kasblar nomi
		Qishloq xoʻjaligi
1.	13111001	Bosh agrokimyogar
2.	13111002	Bosh agronom
3.	13111003	Bosh agronom (oʻsimliklar karantini va himoyasi boʻyicha davlat inspektori)
4.	13111004	Bosh bakteriolog
5.	13111005	Bosh biolog
6.	13111006	Bosh entomolog
7.	13111007	Bosh fitogelmintolog
8.	13111008	Bosh fitopatolog

9.	13111009	Bosh gerbolog
10.	13111010	Bosh meliorator
11.	13111011	Bosh mikolog
12.	13111012	Bosh mikrobiolog
13.	13111013	Bosh muhandis-gidrotexnik
14.	13111014	Bosh muhandis-meliorator
15.	13111015	Bosh seleksioner
16.	13111016	Bosh tamakishunos
17.	13111017	Bosh toksikolog
18.	13111018	Bosh tuproqshunos
19.	13111019	Bosh veterinar shifokor
20.	13111020	Bosh vinopaz
21.	13111021	Bosh virusolog
22.	13111022	Bosh zootexnik
23.	13111023	Dala (zararsizlantirish, komposterlash, tajriba) mudiri
24.	13111024	Elevator boshligʻi
25.	13111025	Fermer xoʻjaligi rahbari
26.	13111026	Inkubator mudiri
27.	13111027	Issiqxona xoʻjaligi mudiri
28.	13111028	Kanal (kanallar guruhi) boshligʻi
29.	13111029	Koʻchatxona (Pitomnik) boshligʻi
30.	13111030	Oʻsimliklar karantini chegara maskani mudiri
31.	13111031	Oʻsimliklarni himoya qilish boʻyicha bosh agronom
32.	13111032	Qishloq xoʻjaligi boʻyicha bosh davlat muhandis-inspektori
33.	13111033	Qishloq xoʻjaligida boʻlinma (boʻlim, xizmat, qism) boshligʻi (mudiri)
34.	13111034	Qishloq xoʻjaligida bosh geodezist
35.	13111035	Qishloq xoʻjaligida bosh gidrogeolog
36.	13111036	Qishloq xoʻjaligida bosh mexanik
37.	13111037	Qishloq xoʻjaligida bosh muhandis
38.	13111038	Qishloq xoʻjaligida boshqarma (boʻlim) boshligʻi (mudiri)
39.	13111039	Qishloq xoʻjaligida laboratoriya boshligʻi (mudiri)
40.	13111040	Qishloq xoʻjaligida texnik rahbar
41.	13111041	Qishloq xoʻjaligida xizmat (shoʻba, byuro, sex, stansiya, punkt, uchastka, ombor, otryad) boshligʻi (mudiri)
42.	13111042	Zapan texnik rahbari
43.	13111043	Zotdor otlarni sinash boʻyicha bosh hakam
44.	13120001	Baliq yetishtirish ustasi
45.	13120002	Baliqchilik xoʻjaligida (uchastka, terminal, shtab, sex, qism) boshligʻi
46.	13120003	Baliqchilik xoʻjaligida boʻlinma (boʻlim) boshligʻi (mudiri)
47.	13120004	Baliqchilik xoʻjaligida bosh mexanik
48.	13120005	Baliqchilik xoʻjaligida bosh muhandis

49.	13120006	Baliqchilik xoʻjaligida laboratoriya boshligʻi (mudiri)
50.	13120007	Baliqchilik xoʻjaligida texnik rahbar
51.	13120008	Baliqni qayta ishlash ustasi
52.	13120009	Bosh baliq yetishtiruvchi
53.	13120010	Bosh veterinar vrach
54.	21323001	Agrokimyogar
55.	21323004	Qishloq xoʻjaligi sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar
56.	21323005	Tuproq laboratoriyasi muhandisi
57.	21323006	Tuproqshunos
58.	21324001	Baliq xoʻjaligi sohasida ovchi biolog
59.	21324002	Baliqni qayta ishlash boʻyicha muhandis-texnolog
60.	21325010	Yer oʻlchovchi
61.	21325011	Yer resurslari inventarizatori
62.	21325012	Yer tuzish boʻyicha muhandis
63.	21444001	Mashina-traktor parki ekspluatatsiyasi boʻyicha muhandis
64.	21444002	Qishloq xoʻjaligi mashinasozligi sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar
65.	21444003	Qishloq xoʻjaligi mexanizatsiyasi boʻyicha muhandis
66.	21444004	Qishloq xoʻjaligi texnikasi muhandisi
67.	21444005	Qishloq xoʻjaligini avtomatlashtirish boʻyicha muhandis
68.	31421001	Agrokimyogar (oʻrta malakali)
69.	31421002	Agronom (oʻrta malakali)
70.	31421003	Bogʻdorchilik boʻyicha texnik-agronom
71.	31421004	Bogʻdorchilik texnigi
72.	31421005	Dala ekinlarini yetishtirish boʻyicha texnik-agronom
73.	31421006	Dorivor oʻsimliklar boʻyicha agronom
74.	31421007	Kartoshkachilik boʻyicha agronom
75.	31421008	Meva-sabzavotchilik boʻyicha texnik
76.	31421009	Oʻsimliklar karantini boʻyicha texnik
77.	31421010	Oʻsimliklarni himoya qilish boʻyicha agronom
78.	31421011	Qishloq xoʻjaligi sohasida laborant tadqiqotchi
79.	31421012	Qishloq xoʻjalik ekinlari navlarini sinovdan oʻtkazish sifatini baholash boʻyicha texnik-laborant
80.	31421013	Urugʻchilik boʻyicha agronom
81.	31422001	Baliqchilik texnigi
82.	61120001	Bogʻshunos
83.	61120002	Chim qirquvchi
84.	61120003	Choyshunos
85.	61120004	Meva yetishtiruvchi
86.	61120005	Meva yetishtiruvchi fermer
87.	61120006	Mevali daraxtlar yetishtirish ishchisi

88.	61120007	Uzum yetishtiruvchi
89.	61120008	Xmel yetishtiruvchi
90.	61131001	Bog‘bon
91.	61131002	Bog‘dorchilik va ko‘chatchilik fermeri
92.	61131003	Gulchilik va bog‘dorchilik sohasida malakali ishchi
93.	61131004	Gulshunos
94.	61131005	Kauchuk o‘simliklarini yetishtiruvchi fermer
95.	61131006	Ko‘kalamzorlashtiruvchi
96.	61132001	Efir moychisi
97.	61132002	Florist-dekorator
98.	61132003	Ko‘chat yetishtiruvchi
99.	61132004	Ko‘chatzor brigadiri
100.	61132005	Peyzajist-gulchi
101.	61132006	Urug‘chilik sohasida ishchi
102.	61140001	Aralash ekinlar turlarini yetishtirish bo‘yicha malakali qishloq xo‘jaligi ishchisi
103.	61140002	Aralash qishloq xo‘jaligi ekinlarini yetishtirish bo‘yicha fermer
104.	61140003	Dehqon xo‘jaligi a’zosi
105.	61140004	Entomofaglardan foydalanib ekin yetishtiruvchi ishchi
106.	61140005	O‘simliklar karantini va himoyasi bo‘yicha ishchi
107.	61140006	O‘simliklarni himoya qilish bo‘yicha ishchi
108.	61140007	Pestitsidlardan foydalanib ekin yetishtiruvchi ishchi
109.	61140008	Turli qishloq xo‘jaligi ekinlarini yetishtirishga ixtisoslashgan brigadir
110.	61140009	Turli qishloq xo‘jaligi ekinlarini yetishtirishga ixtisoslashgan fermer
111.	61300001	Aralash qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish ishchisi
112.	61300002	Chorvachilik mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlashga ixtisoslashgan fermer
113.	61300003	Dehqon xo‘jaligi rahbari
114.	61300004	Fermer (aralash dehqonchilik va chorvachilik)
115.	61300005	Malakali qishloq xo‘jaligi ishchisi (aralash dehqonchilik va chorvachilik)
116.	61300006	Oilaviy tadbirkorlik boshlig‘i
117.	61300007	O‘simlikchilik mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlashga ixtisoslashgan fermer
118.	61300008	O‘simlikchilik va chorvachilikka ixtisoslashgan fermer
119.	61300009	Poygachi-chavandoz
120.	62210001	Akvakultura ishchisi
121.	62210002	Baliqchi (baliq boquvchi)
122.	62210003	Baliqchilik fermeri
123.	62210004	Baliqchilikda malakali qishloq xo‘jaligi ishchisi
124.	62210005	Baliqshunos
125.	62230001	Baliq ovlash mashinalari va mexanizmlari mashinisti
126.	62230002	Baliqqa ishlov berish uskunalari operatori

127.	62240001	Baliqchi (qarmoq, to‘rda baliq ovlovchi)
128.	62240002	Ovchi
129.	92110001	Hosil yig‘uvchi ishchi
130.	92110002	Ko‘chat ekish ishchisi
131.	92110003	Mevalarni teruvchi
132.	92110004	Meva-sabzavot ombori ishchisi
133.	92110005	Sabzavot teruvchi
134.	92110006	Sug‘orish va irrigatsiya ishlari bo‘yicha ishchi
135.	92110007	Sug‘oruvchi
136.	92110008	Yashil tamakini qayta ishlash ishchisi
137.	92130001	Aralash dehqonchilik va chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqarishda malakasiz ishchi
138.	92130002	Fermer xo‘jaligida turli ishlar yordamchi ishchisi
139.	92130003	Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari va xomashyosini qabul qiluvchi
140.	92140001	Bog‘dorchilikda malakasiz ishchi
141.	92140002	Gazon o‘ruvchi
142.	92140003	Ko‘chatxonada malakasiz ishchi
143.	92140004	Mevali bog‘ ishchisi
144.	92160001	Baliq ovlash uskunalarini tayyorlovchi
145.	92160002	Baliq xo‘jaligi ishchisi
146.	92160003	Baliqchilikda (baliq yetishtirish va ov xo‘jaligi) malakasiz ishchisi
Veterinariya va chorvachilik		
147.	21326001	Chorvachilik sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar
148.	21326002	Mahsulot sifatini nazorat qilish bo‘yicha zootexnik
149.	21326003	Zoomuhandis
150.	21326004	Zootexnik
151.	22500001	Embrionlarni ko‘chirib o‘tkazish veterinariya shifokori
152.	22500002	Epizootolog
153.	22500003	Farmakologiya va toksikologiya veterinari
154.	22500004	Hayvonlar patologiyasi onkologiyasi va morfologiyasi veterinari
155.	22500005	Veterinariya bo‘yicha maslahatchi shifokor
156.	22500006	Veterinariya sanitariya shifokori
157.	22500007	Veterinariya shifokori
158.	22500008	Veterinariya shifokori (epidemiolog)
159.	22500009	Veterinariya shifokori (serolog)
160.	22500010	Veterinariya sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar
161.	31422002	Fermer-chorvachilik texnigi
162.	31422004	Parrandachilik bo‘yicha texnik
163.	31422005	Zootexnik-mutaxassis
164.	31422006	Zotchilik bo‘yicha texnik
165.	31422007	Chorvachilik sohasida laborant tadqiqotchi

166.	32400001	Hayvonlar tanasini qayta ishlash bo‘yicha patologoanatom
167.	32400002	Hayvonlarni sun’iy urug‘lantirish texnigi
168.	32400003	Veterinar hamshira
169.	32400004	Veterinar shifokor yordamchisi
170.	32400005	Veterinariya feldsheri
171.	32400006	Veterinariya feldsher-laboranti
172.	32400007	Veterinariya texnigi
173.	32400008	Veterinariya vaksinatori
174.	32400009	Veterinariya sohasida laborant tadqiqotchi
175.	61211001	Ozuqa tayyorlash sexlari operatori
176.	61211002	Ozuqa tayyorlash va qayta ishlash bo‘yicha malakasiz ishchi
177.	61211003	Ozuqa tayyorlovchi
178.	61212001	Chorvachilikda urug‘lantirish texnigi
179.	61212002	Chorvachilikka ixtisoslashgan fermer
180.	61212003	Chorvador
181.	61212004	Hayvonlarni va parrandalarni sun’iy urchitish bo‘yicha operator
182.	61212005	Otshunos-gippolog
183.	61212006	Qorako‘lchi
184.	61219001	Chorvachilik komplekslari va fermalari brigadiri
185.	61219002	Hayvonlarga veterinarlik ishlov berish bo‘yicha operator
186.	61219003	Qimizchi
187.	61219004	Qo‘ychilik komplekslari va mexanizatsiyalashgan fermalar brigadiri
188.	61219005	Sog‘ish dastgohi operatori
189.	61219006	Sut fermalari ishchisi
190.	61219007	Sut mahsulotlari fermeri
191.	61219008	Sut sog‘uvchi
192.	61219009	Terini qayta ishlovchi
193.	61221001	Inkubator operatori
194.	61221002	Parrandaboqar
195.	61221003	Parrandachilik fermeri
196.	61221004	Tuxum ishlab chiqarish bilan shug‘ullanuvchi parrandaboqar (fermer)
197.	61222001	Inkubator sharoitida xonaki va naslli qushlarni boquvchi qishloq xo‘jaligi ishchisi
198.	61222002	Parranda boqish va seleksiya fermeri
199.	61222003	Parrandalarni sun’iy urug‘lantirish bo‘yicha qishloq xo‘jaligi ishchisi
200.	61229001	Parrandachilik komplekslari va mexanizatsiyalangan fermalar brigadiri
201.	61229002	Parrandachi-vaksinator
202.	61229003	Parrandalarni sun’iy urug‘lantirish mutaxassisi
203.	61229004	Parrandalarni sun’iy urug‘lantirish operatori
204.	61230001	Asalarichi
205.	61230002	Grenaj bo‘yicha laborant

206.	61230003	Ipakchi
207.	61290001	Bugʻushunos
208.	61290002	Choʻchqashunos
209.	61290003	Daydi itlar, mushuklar va boshqa hayvonlarni ovlash boʻyicha ishchi
210.	61290004	Echki boqish fermeri
211.	61290005	Hayvonlarga qarovchi ishchi
212.	61290006	Hayvonlarni kuzatib borish boʻyicha kuzatuvchisi
213.	61290007	Hayvonshunos
214.	61290008	It zotlarini koʻpaytirish boʻyicha seleksioner
215.	61290009	Jun va tivitni klasslovchi
216.	61290010	Laboratoriya hayvonlari pitomnigi zoolaboranti
217.	61290011	Qoʻy boqish fermeri
218.	61290012	Quyonshunos
219.	61290013	Serpentariy (pitomnik) zoolaboranti
220.	61290014	Tibbiy zuluklarni yetishtirish boʻyicha laborant
221.	61290015	Tuyachi
222.	61290016	Tuyaqush boquvchi fermer
223.	61290017	Urchitish punkti ishchisi
224.	61290018	Vivarchi
225.	61290019	Yirtqich hayvonlarga qarovchi ishchi
226.	61290020	Zoologiya bazalarida hayvon boquvchi
227.	92120001	Choʻpon
228.	92120002	Inkubator ishchisi
229.	92120003	Ishchi hayvonlarga gʻamxoʻrlik qiluvchi chorvador
230.	92120004	Jun qirquvchi
231.	92120005	Molboqar
232.	92120006	Otboqar
233.	92120007	Ozuqa beruvchi
234.	92120008	Parrandachilik fermasi turli ishlar ishchisi
235.	92120009	Pichan oʻruvchi
236.	92120010	Podachi
237.	92120011	Tuxum teruvchi
Oziq-ovqat		
238.	31163001	Oziq-ovqat kimyosi boʻyicha texnik-laborant
239.	31163002	Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi boʻyicha texnolog
240.	31163003	Oziq-ovqat mahsulotlari laboratoriyasida texnik-laborant
241.	31163004	Oziq-ovqat mahsulotlarini konservalash texnologiyasi boʻyicha texnolog
242.	31163005	Oziq-ovqat sanoati boʻyicha texnik-texnolog
243.	31163006	Oziq-ovqat xavfsizligi va sifat nazorati boʻyicha texnik
244.	31163007	Texnik-biokimyogar
245.	31163008	Texnik-enokimyogar

246.	75111001	Go‘sht yarim tayyor mahsulotlarini tayyorlovchi
247.	75111002	Go‘shtdan kulinariya mahsulotlarini tayyorlovchi
248.	75111003	Kolbasa mahsulotlarini qoliplovchi
249.	75111004	Kolbasa mahsulotlarini to‘quvchisi
250.	75111005	Kolbasaning sun’iy qobig‘ini tayyorlovchi
251.	75111006	Kolbasaning tabiiy po‘stini tayyorlovchi
252.	75111007	Oziq-ovqat xomashyosini tayyorlovchi
253.	75111008	Oziq-ovqat yarim fabrikatlarini tayyorlovchi
254.	75111009	Parranda go‘shtidan yarim tayyor mahsulotlarni tayyorlovchi
255.	75111001	Go‘sht yarim tayyor mahsulotlarini tayyorlovchi
256.	75111002	Go‘shtdan kulinariya mahsulotlarini tayyorlovchi
257.	75111010	Suv o‘tlari kukuni va yormasini tayyorlovchi
258.	75111011	Tovuq va quyon go‘shtidan kulinariya mahsulotlarini tayyorlovchi
259.	75112001	Agar ilvirasi oqlovchisi
260.	75112002	Aralashtiruvchi
261.	75112003	Baliqqa ishlov beruvchi
262.	75112004	Bekonchi
263.	75112005	Frezerchi (go‘sht mahsulotlari chiqarishda)
264.	75112006	Go‘sht chopuvchi
265.	75112007	Go‘sht mahsulotlarini kesuvchi
266.	75112008	Go‘sht mahsulotlarini maydalovchi
267.	75112009	Go‘sht mahsulotlarini qadoqlovchi
268.	75112010	Go‘sht nimtalariga ishlov beruvchi
269.	75112011	Go‘sht va go‘sht mahsulotlarini tuzlovchi
270.	75112012	Go‘sht va kalla-pochalarni qotiruvchi
271.	75112013	Go‘shtni bo‘laklovchi
272.	75112014	Ikraga ishlov beruvchi
273.	75112015	Kalla-pochalarni ajratuvchi
274.	75112016	Kolbasa mahsulotlariga ishlov beruvchi
275.	75112017	Konserva mahsulotlarini qo‘yuvchi-taxlovchi
276.	75112018	Oziq-ovqat mahsulotlari dozalovchisi
277.	75112019	Oziq-ovqat mahsulotlari va idishlarga ishlov beruvchi
278.	75112020	Oziq-ovqat mahsulotlarini soluvchi-chiqaruvchi
279.	75112021	Qiyma qorishtiruvchi
280.	75112022	Qiyma tuzuvchi
281.	75112023	Qush go‘shtiga ishlov beruvchi
282.	75112024	Qush go‘shtini bo‘laklovchi
283.	75112025	Quyon go‘shtiga ishlov beruvchi
284.	75121001	Brigadir novvoy
285.	75121002	Milliy shirinliklar, non mahsulotlari va boshqa yeguliklar tayyorlovchi hunarmand

286.	75121003	Non mahsulotlarini joylashtiruvchi
287.	75121004	Novvoy
288.	75121005	Tandirda non yopuvchi
289.	75121006	Usta-novvoy
290.	75121007	Xamir qoruvchi
291.	75121008	Xamirga shakl beruvchi
292.	75121009	Xamirshunos
293.	75121010	Xamirturush tayyorlovchi
294.	75121011	Xamirturushni siqib presslovchi
295.	75121003	Non mahsulotlarini joylashtiruvchi
296.	75121004	Novvoy
297.	75121005	Tandirda non yopuvchi
298.	75121006	Usta-novvoy
299.	75121007	Xamir qoruvchi
300.	75122001	Biskvit ishlab chiqaruvchi (biskvitchi)
301.	75122002	Draje tayyorlovchi
302.	75122003	Draje va karamelni silliqlovchi
303.	75122004	Glazur pishiruvchi
304.	75122005	Holvapaz
305.	75122006	Karamel ishlab chiqaruvchi (karamelchi)
306.	75122007	Klyukvalarni silliqlovchi
307.	75122008	Konfet ishlab chiqaruvchi (konfetchi)
308.	75122009	Marmeladchi-pastachi
309.	75122010	Marmeladchi-qandolat mahsulotlarini ishlab chiqaruvchi
310.	75122011	Qandolat mahsulotlariga sepuvchi
311.	75122012	Qandolatchi
312.	75122013	Qandolatchilar brigadiri
313.	75122014	Qandolatchilik ishlab chiqarishida vaflichi
314.	75122015	Shokolad ishlab chiqaruvchi
315.	75122016	Shokoladchi
316.	75122017	Tayyor mahsulotni bezovchi
317.	75122018	Vafli ishlab chiqaruvchi
318.	75123001	Achituvchi
319.	75123002	Koagulyat oqartiruvchisi
320.	75123003	Makaron yarim tayyor mahsulotlarini presslovchi
321.	75123004	Makkajoʻxori qalamchalarini tayyorlovchi
322.	75123005	Markazdan qochma dastgoh boʻlinmasi brigadiri
323.	75123006	Oqsil massa tayyorlovchi
324.	75123007	Oziq-ovqat ishlab chiqarish texnologi (oziq-ovqat ishlab chiqarish)
325.	75123008	Pektin ekstrakti kupajchisi
326.	75123009	Pektinni koagullovchi

327.	75123010	Rafinadni ajratuvchi
328.	75123011	Retsepturachi
329.	75123012	Valichi
330.	75123013	Xomashyo va yarim tayyor mahsulotlar jo‘vachisi
331.	75130001	Brinzapaz
332.	75130002	Brinzapaz-usta
333.	75130003	Eritma pishloq aralashmasini tuzuvchi
334.	75130004	Kolbasasimon pishloqni dudlovchi
335.	75130005	Muzqaymoq va siroklarni sirlovchi
336.	75130006	Muzqaymoqni toblovchi
337.	75130007	Muzqaymorq tayyorlovchi
338.	75130008	Oziq-ovqat mahsulotlari defrostatchisi
339.	75130009	Pishloq qoliplovchisi (yuvuvchi)
340.	75130010	Pishloqchi
341.	75130011	Pishloqni tuzlovchi
342.	75130012	Pishloqni yetiltiruvchi
343.	75130013	Pishloqni yetiltiruvchi-usta (pishloqchi-usta)
344.	75130014	Sut mahsulotlari defrostatchisi
345.	75130015	Sut mahsulotlari ishlab chiqarish vaflichisi
346.	75130016	Sut mahsulotlarini qabul qiluvchi
347.	75130017	Sut shakarini ishlab chiqarish ustasi
348.	75130018	Sut shakarini qurituvchi
349.	75130019	Sut va qatiq mahsulotlarini tayyorlash ustasi
350.	75130020	Sut va sut xomashyosini ajratuvchi
351.	75130021	Tvorog massasini tayyorlovchi
352.	75130022	Yog‘chi-usta
353.	75130023	Yog‘sizlantirilgan quruq sut va sut o‘rnini bosuvchi mahsulot ishlab chiqarishi ustasi
354.	75140001	Blanshirlovchi
355.	75140002	Burttaxlovchi
356.	75140003	Konservalanadigan mahsulotni taxlovchi
357.	75140004	Konservalash mahsulotlarini quyuvchi
358.	75140005	Muz tayyorlovchi
359.	75140006	Oziq-ovqat mahsulotlarini kesuvchi
360.	75140007	Oziq-ovqat xomashyosi va materiallarini tayyorlovchi
361.	75140008	Qiyom surtilgan mevalar tayyorlovchi
362.	75140009	Qizilmiya ekstraktini pishiruvchi
363.	75140010	Qizilmiyani qabul qiluvchi
364.	75140011	Qizilmiyani saralab oluvchi
365.	75140012	Qovuruvchi
366.	75140013	Rafinad bo‘laklarini ajratuvchi

367.	75140014	Sabzavotni tuzlovchi
368.	75150001	Choyni fermentlovchi
369.	75150002	Degorjyor
370.	75150003	Kupajchi
371.	75150004	Nazoratchi -tortuvchi
372.	75150005	Oziq-ovqat mahsulotlari chiqarishda xillovchi
373.	75150006	Oziq-ovqat mahsulotlari nazoratchisi
374.	75150007	Oziq-ovqat mahsulotlarini qabul qiluvchi-topshiruvchi
375.	75150008	Remyuyer
376.	75150009	Saturatorchi
377.	75150010	Titester
378.	75150011	Zig'ir xomashyosini xillovchi

5. Yangi ishlab chiqilishi rejalashtirilgan kasbiy standartlar haqida ma'lumot

T/r	Kasbiy standartlar soni	Qamrab olinadigan kasb (lavozim)lar soni	Ishlab chiqiladigan vaqti
1	10	47	2025-yil, dekabr
2	15	53	2026-yil, dekabr

6. Tarmoq malaka ramkasi malaka darajalarining tavsifi

Malaka darajasi		Bilim	Ko'nikma (mahorat)	Mas'uliyat va mustaqillik	Kasbiy faoliyat turlari va kasb (lavozim)lar kodi hamda nomi
Milliy malaka ramkasi (MMR)	Tarmoq malaka ramkasi (TMR)				
1	1	Qishloq xo'jaligi va veterinariya sohasida elementar va boshlang'ich umumiy bilimlar; Ekin parvarishi va hayvonlarni boqishning asosiy qoidalari, oddiy gigiyena va xavfsizlik talablari	Belgilangan qoidalarga muvofiq standart va oddiy vazifalarni bajarish; Dalada sug'orish, o't o'rish va hayvonlarga oddiy parvarish qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar	O'z harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik; O'zganing bevosita nazorati va kuzatuvi ostida ishlash	**01.63 Mavsumiy ekinlar yetishtirish** 61110021 Terimchi (paxtakor) 61140003 Dehqon xo'jaligi a'zosi **01.61 Qishloq xo'jalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari** 61140005 O'simliklar karantini va himoyasi bo'yicha ishchi **10.91 Fermalarda boqiladigan hayvonlar uchun tayyor ozuqa ishlab chiqarish** 61211002 Ozuqa tayyorlash va qayta ishlash bo'yicha malakasiz ishchi 61290005 Hayvonlarga qarovchi ishchi **03.12 Chuchuk suvlarda baliq ovlash** 62220002 Ichki suv havzalarida baliqchi 62220003 Qirg'oqoldi ov qiluvchi baliqchi
2	2	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha umumiy amaliy bilimlar: - qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish jarayonlariga oid boshlang'ich nazariy va amaliy bilimlar texnik xavfsizligi qoidalari bo'yicha bilimlar;	Standart vazifalarni oddiy qoidalar va instrumentlar yordamida bajarish va yo'riqnoma bo'yicha harakat qilish uchun zarur bo'lgan amaliy va kognitiv ko'nikmalar: - texnik vositalar va qurilmalarni ekspluatatsiya qilish va ta'mirlash;	Faqat yaxshi o'rgatilgan ish sharoitidagi o'z harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik; Mavjud algoritm va yo'l-yo'riqlarga muvofiq nazorat ostida standart va oddiy vazifalarni bajarish, belgilangan kasbiy vazifalarini	**01.30 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish** 61110008 Issiqxona ishchisi **01.21 Uzum yetishtirish** 61120007 Uzum yetishtiruvchi **01.63 Mavsumiy ekinlar yetishtirish** 61131001 Bog'bon **01.30 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish** 61132003 Ko'chat yetishtiruvchi

		- qishloq xoʻjaligi, oziq-ovqat va veterinariya sohasidagi tegishli normativ-huquqiy hujjatlarning standartlari va talablari; - texnik hujjatlar, texnik va texnologik jarayonlar; - texnik ishlarni bajarishning asosiy qoidalari; - tegishli asboblar va qurilmalarning maqsadi va ishlash prinsipi; - nuqsonlarning sabablari va ularni oldini olish usullari; - qoʻl mehnati asosida yerda shudgorlash, tuproqni tayyorlash, urugʻlarni yerga sepish yoki koʻchat oʻtqazish, Ekinlarni qoʻlda sugʻorish, Oʻsimliklarni oddiy zararkunandalardan himoya qilish (mexanik usullar bilan); - hayvonlarning ovqatlanishini nazorat qilish (toʻgʻri ozuqalar berish); - oddiy veterinariya asboblarini ishlatish va ularni parvarishlash; - oddiy taomlarni tayyorlashda yordam berish	- mehnat vositalari va predmetlarini koʻzdan kechirish va ishga tayyorlash; - oddiy va takrorlanuvchi vazifalarni bajarish; - koʻrsatmalarga muvofiq harakat usulini tanlash; - oʻzini oʻzi nazorat qilish qobiliyatiga ega boʻlish; - qoʻlda yerni xuddiqlash, tuproqni yoʻgʻirqoq qilib ishlov berish; - urugʻlarni yerga bir tekis sepish va koʻchatlarni ehtiyotkorlik bilan oʻtqazish; - qoʻl yordamida sugʻorish jarayonini bajarish; - ekinlar holatini kuzatib, oddiy oʻzgarishlarni rahbarga xabar qilish; - Hayvonlarni kundalik ovqatlantirish va suv berish; - Sabzavot, mevalar va don mahsulotlarini tozalash, kesish, saralash	tushunish, mustaqil yoki bevosita nazorati ostida ularni bajarish, va bajarish usullarini tanlay olish; - oʻz vaqtida yerda ishlash vazifalarini bajarish (shudgorlash, urugʻ sepish, koʻchat oʻtqazish); - hayvonlarning kundalik ozuqasi va suvini berib turish; - hayvon joylarini tozalikda saqlash va sanitariya qoidalariga rioya qili;. - oddiy muammolarni kuzatib, veterinariya mutaxassisiga yoki rahbarga xabar berish; - gigiyena va sanitariya talablariga qatʼiy amal qilish (ish joyini tozalash, mahsulotlarni zararlanishdan himoya qilish).	**10.71 Non, xamirdan yangi tayyorlangan qandolat mahsulotlari, tort va pirojnoe ishlab chiqarish** **10.72 Suxari va pechene, xamirdan tayyorlangan uzoq saqlanadigan qandolat mahsulotlarini ishlab chiqarish** 51200008 Qandolat oshpazi **01.61 Qishloq xoʻjalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari** 61140005 Oʻsimliklar karantini va himoyasi boʻyicha ishchi **01.61 Qishloq xoʻjalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari** 75440003 Zararkunandalarga qarshi kurash ishchisi **10.11 Parranda goʻshtidan tashqari goʻshtni qayta ishlash** 75111001 Goʻsht yarim tayyor mahsulotlarini tayyorlovchi **11.07 Spirtsiz ichimliklar ishlab chiqarish; butilkada mineral suvlar va boshqa suvlar ishlab chiqarish** - Ichimliklar ishlab chiqarish ishchisi **10.73 Makaron mahsulotlari ishlab chiqarish** 75123003 Makaron yarim tayyor mahsulotlarini presslovchi **10.8 Boshqa oziq-ovqat mashuslotlarini ishlab chiqarish** 75111007 Oziq-ovqat xomashyosini tayyorlovchi 61211003 Ozuqa tayyorlovchi **01.47 Parrandachlik**

		(masalan, sabzavot tozalash, kesish)			61221002 Parrandaboqar 61229003 Parrandachilik komplekslari va mexanizatsiyalangan fermalar brigadiri 61211001 Ozuqa tayyorlash sexlari operatori 61211003 Ozuqa tayyorlovchi
3	**3**	Quyidagilar bo‘yicha o‘quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo‘yicha umumiy amaliy va kasbiy bilimlar: - kasbiy tayyorgarlik jarayonida va (yoki) mustaqil ravishda qishloq xo‘jaligining ma’lum bir sohasi sohasida olingan amaliyotga yo‘naltirilgan kasbiy bilimlar; - mehnat faoliyatida ishlatiladigan asboblar va asbob-uskunalar, materiallardan foydalanish, texnik xizmat ko‘rsatish, harakatlanish, saqlash va saqlashning asosiy tamoyillarini bilish; - mehnat mahsulotlari va boshqa materiallarga ishlov berish qoidalari va talablarini bilish. Predmetni o‘zgartirish texnologiyasini, mehnatni rejalashtirish va tashkil etishni biladi. Sifat nazorati va hujjatlarni	Belgilangan vazifalarni bajarish va muammolarni hal qilish uchun asosiy usullar, vositalar, materiallar va ma’lumotlarni saralash va foydalanish uchun zarur bo‘lgan amaliy va kognitiv ko‘nikmalar: - standart va sodda o‘xshash vazifalarni hal qilish qobiliyati, mehnat jarayoni va uning natijalarini mustaqil rejalashtirish, amalga oshirish va baholash kontekstida ko‘nikmalarga ega bo‘lish; - rejalar bilan ishlashni tekshirish, rejalashtirilgan natijaga erishishni va natijaning sifat standartlariga muvofiqligini ta’minlashi mumkin;	Faqat yaxshi o‘rgatilgan ish sharoitidagi o‘z harakatlari, ish natijalari va boshqalarning harakatlari uchun javobgarlik; - mavjud algoritm va yo‘l-yo‘riqlarga muvofiq nazorat ostida standart va oddiy vazifalarni bajarish, muammolarni hal qilishda zaruratdan kelib chiqib mustaqil qaror qabul qilish; - funksional majburiyatlari doirasida belgilangan natijalarga mustaqil ravishda erishish uchun zarur resurslar va vaqtni aniqlash va baholash javobgarligi; - ish jarayonini rejalash-tirishni o‘z ichiga oladigan ijro faoliyatini tushunish. Me’yordan chekinish hollarida kasbiy faoliyat	**01.41 Yirik shoxli qoramollarning sut beradigan zotlarini ko‘paytirish** 61212004 Hayvonlarni va parrandalarni sun’iy urchitish bo‘yicha operator 61212003 Chorvador 61219001 Chorvachilik komplekslari va fermalari brigadiri **01.47 Parrandachlik** 61221001 Inkubator operatori 61211001 Ozuqa tayyorlash sexlari operatori **01.45 Qo‘ylar va echkilarni ko‘paytirish** 61212006 Qorako‘lchi **75.0 Veterinariya faoliyati** 51640008 Veterinariya Veterinariya sanitari **10.3 Mevalar va sabzavotlarni qayta ishlash va konservalash** 61110011 Mevali ekinlar yetishtiruvchi fermer 61120004 Meva yetishtiruvchi 61110017 Sabzavot yetishtiruvchi 61110009 Issiqxona va parniklar operatori **01.61 Qishloq xo‘jalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari** 81219053 Laborant-entomolog

		rasmiylashtirish tartibini biladi	- bilim va amaliy tajriba asosida maʼlum boʻlgan harakatlar usullarini tanlash, shuningdek natijalarga qarab faoliyatni tuzatish; - oddiy ishlab chiqarish sharoitida oʻz-oʻzini anglash, oʻzini oʻzi belgilash, oʻz-oʻzini tashkil etish va xatti-harakatlarni tuzatish koʻnikmalarini namoyish etadi; - vazifani bajarish usullarini, mehnat predmeti va vositalarini, baholash tamoyillarini, oʻlchash usullarini mustaqil ravishda belgilaydi	jarayonlarini yaxshilash uchun gʻoyalar taklif qiladi. Rahbariyat bilan mehnat munosabatlarini yuritadi va ularga hisobot maʼlumotlarini taqdim etib boradi; - oʻz salomatligi va xavfsizligi, boshqalarning salomatligi va xavfsizligi, shuningdek ular tomonidan maʼlum vazifalarni bajarish paytida atrof-muhit muhofazasi uchun javobgarlikni zimmasiga oladi	61140006 Oʻsimliklarni himoya qilish boʻyicha ishchi **10.71 Non, xamirdan yangi tayyorlangan qandolat mahsulotlari, tort va pirojnoe ishlab chiqarish** 75122012 Qandolatchi 75121006 Usta novvoy 75121008 Xamirga shakl beruvchi **01.27 Ichimlik ishlab chiqarish uchun ekinlar yetishtirish** 61120008 Xmel yetishtiruvchi **01.63 Mavsumiy ekinlar yetishtirish** 61140008 Turli qishloq xoʻjaligi ekinlarini yetishtirishga ixtisoslashgan brigadir
4	**4**	Quyidagilar boʻyicha oʻquv yoki kasbiy faoliyat sohasi boʻyicha keng qamrovli amaliy va nazariy bilimlar: - amaliy tajriba asosida faoliyatni amalga oshirish uchun kasbiy tayyorgarlik jarayonida va (yoki) mustaqil ravishda olingan bilimlar; - qishloq xoʻjaligi ishlab chiqarishida foydalaniladigan asosiy	Mehnat holati va uning oldindan aytish mumkin boʻlgan oʻzgarishlarini baholashni talab qiladigan muammolarni hal qilish uchun zarur boʻlgan amaliy va kognitiv koʻnikmalar: - ishchi vaziyat va uning bashorat qilinishi mumkin boʻlgan oʻzgarishlarini tahlil qilishni talab qiladigan turli xildagi	Har qanday murakkab texnik va texnologik jarayonlarda mustaqil qarorlar qabul qilish va ularning natijalari uchun toʻliq javobgar boʻlish; - jarayonlarning samaradorligi va xavfsizligini taʼminlash uchun texnik va texnologik hujjatlarga asosan mustaqil ishlash, shaxsiy ishlatish va	**01.41 Yirik shoxli qoramollarning sut beradigan zotlarini koʻpaytirish** 61212002 Chorvachilikka ixtisoslashgan fermer **01.30 Koʻchatxona mahsulotlari ishlab chiqarish** 61140004 Entomofaglardan foydalanib ekin yetishtiruvchi ishchi **10.51 Sut mahsulotlari ishlab chiqarish** 81609082 Qaymogʻi olinmagan sutning oʻrnida ishlatiladigan suyuq sunʼiy sut ishlab chiqarish apparatchisi

		asbob va jihozlar, hamda asboblar, jihozlar va materiallardan foydalanish, ularga texnik xizmat ko‘rsatish, ularni ko‘chirish, saqlash va yig‘ishning asosiy prinsiplarini bilish; - ish jarayonlari, amallar nazorati, sifati, hujjatchilik va hisob-kitob bo‘yicha keng ko‘lamdagi bilimlarga ega bo‘lish; - kasbiy vazifalar qo‘yish va hal qilishga yondashish, prinsip va usullarini, munosabatlardagi axloq me’yorlari va psixologiyani, mehnatni motivatsiyalash va rag‘batlantirishni, qonunchilik me’yorlarini bilish; - texnik hujjatlarni tahlil qilish, texnologik jarayonlarni ishlab chiqish va ularning talablarga muvofiqligini tekshirish; - texnik ishlarni bajarishda muammolarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ish jarayonlarini optimallashtirish usullarini tatbiq qilish;	amaliy vazifalarni hal qilish; - qishloq xo‘jaligi sohasida rahbariyat qo‘l ostida mustaqil rejalashtirish, ishni bajarish va ish jarayonlari, hamda ish natijalarini baholash borasida keng ko‘lamdagi amaliy va bilim ko‘nikmalarini qo‘llash; - faoliyatni amalga oshirishning texnologik yo‘llarini tanlash; - olingan topshiriqlarni aniqlashtiradi, rejani hisobga oladi va ishning borishi bilan solishtiradi, ish natijalarining sifat me’yorlariga muvofiqligini kuzatib boradi, bilim va ko‘nikmalarning yetarli yemasligini aniqlaydi, mahoratning ortishini asoslash; - joriy va yakuniy nazorat, faoliyatga baho berish va uni korreksiyalash; - kasbiy faoliyatning ish fazalarini, rejada belgilangan natijalarga	ekspluatatsiya qoidalarini samarali qabul qilish va qo‘llash; - muammolarni va nuqsonlarni aniqlashda mustahkam mustaqillikka ega bo‘lish, ularni tez va samarali hal qilish, qarorlar qabul qilishda tashkilotning talablariga muvofiq yo‘l-yo‘riqlarni izchil bajarish; - muammolarni hal qilishda har bir qarorning natijalarini aniq baholash, ularning samaradorligini va xavfsizligini ta’minlash, va yangi ishlanmalarni joriy qilishda oldindan rejalashtirishni amalga oshirish; - murakkab vaziyatlarda mustahkam ishlash va to‘g‘ri qarorlar qabul qilish, mutaxassislar bilan hamkorlikda ishlash va birgalikda muammolarni bartaraf etish; - ish jarayonidagi yuqori samaradorlikni ta’minlash uchun innovatsion yondashuvlarni va yangi texnologiyalarni joriy	**10.11 Parranda go‘shtidan tashqari go‘shtni qayta ishlash** 81601003 Go‘shtni suyakdan ajratish qurilmasi apparatchisi

		- asboblar va qurilmalarning maqsadi va ishlash prinsiplarini chuqur va aniq tushunish, ularning samarali va xavfsiz ishlashi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish	erishish maqsadida, monitoring va sifat bahosini hisobga olgan holda, ishni bajarish uchun talab qilinadigan resurs va vaqtni aniqlash; - bilim berishni qo‘llashga asoslangan standart amallardan og‘ishda yuzaga keladigan muammolarni hal qiladi	qilish, hamda yuqori darajadagi mustaqillikni saqlab turish; - vazifalarni mustaqil belgilashni ko‘zda tutadi. Avvaldan o‘rnatilgan mezonlarga muvofiq ishchi jarayonlarning natijalarini baholaydi va ishlab chiqarish ma’lumotlarini hujjatlashtirib, rahbariyatga va taqdim etadi. Mehnat faoliyatining ma’lum sohasi darajasida muqobil harakatlar va holat talab qilganidek boshqa ishchilar bilan o‘zaro harakatlarni belgilaydi va bevosita rahbariyat bilan muvofiqlashtiradi	
5	**5**	Quyidagilar bo‘yicha o‘quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo‘yicha ixtisoslashgan nazariy va amaliy bilimlar: - kasbiy (amaliy va nazariy) bilimlar va amaliy tajriba (yoki kasbiy sohada nazariy va amaliy bilimlarning keng qamrovi). Tizimli tahlil metodologiyasi va kasbiy	Muammolarga ijodiy yechimlarni ishlab chiqish uchun zarur bo‘lgan keng qamrovli amaliy va kognitiv ko‘nikmalar: – hal qilish usullarining xilma-xilligini va ularni tanlash kerakligini ko‘zda tutuvchi amaliy vazifalarni hal qilish;	Texnik va texnologik jarayonlarning barcha yo‘nalishlarida mustaqil qarorlar qabul qilish, strategik maqsadlarga erishish uchun zarur bo‘lgan usullar va yo‘l-yo‘riqlarni ishlab chiqish va tatbiq qilish;	**75.00 Veterinariya faoliyati** 32400002 Hayvonlarni sun’iy urug‘lantirish texnigi 32400003 Veterinar hamshira 32400004 Veterinar shifokor yordamchisi 32400005 Veterinariya feldsheri 32400006 Veterinariya feldsher-laboranti 32400007 Veterinariya texnigi 32400009 Veterinariya sohasida laborant tadqiqotchi

		vaziyatlarning loyihalashtirish, boshqaruvda qaror qabul qilish usullari, inson resurslarini boshqarish, kasbiy faoliyat doirasida strategik rejalashtirish bo'yicha xar tomonlama bilimlarga ega bo'lish; - kasbiy vazifalarni yechimi uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarning mustaqil izlanish. Bir qator vazifalarni belgilab beradi va asosiy jarayonlarini rejalashtirish va rejalarni ish jarayonga qarab o'zgarishini inobatga olish; - texnik hujjatlarni yaratish, tahlil qilish va texnologik jarayonlarni ishlab chiqishda innovativ yondashuvlarni tatbiq qilish, jarayonlar bilan bog'liq barcha talablar va talablarga muvofiqlikni ta'minlash; - texnik ishlarni amalga oshirishda muammolarni aniqlash, ularni kompleks va tizimli yondashuv orqali bartaraf etish, va ishlab chiqarish jarayonini	- jamoa bo'lib ishlaganda faoliyatni strategik rejalashtirishda, ishni baholashda, vaziyatni tahlil yetishda, o'zini o'zi tahlil qilishda, qaror qabul qilishda va joriy yetish uchun sharoit yaratishda amaliy va ma'lumot beruvchi ko'nikmalarni qo'llaydi. Kasbiy faoliyat doirasida hujjatlashtiradi va hisob yuritish; - kasbiy muammolarni hal qilishning turli xil, jumladan muqobil variantlarini nazariy va amaliy bilimlarni qo'llagan holda, mustaqil ishlab chiqishga va ilgari surishga ijodiy yondashuv (yoki mahorat va ko'nikmalar). Ishlab chiqarish jarayoni, ish jarayoni va sifatni nazorat qilish, xarajatlarni byudjetlashtirish, hujjatchilik va buxgalterlik hisobini yuritish uchun boshqaruv rejalarini hal qilishning turli xil muqobil	Ish jarayonlarini boshqarishda barcha sohalarda yuqori darajada mas'uliyatni his qilish, har bir qarorning natijasini va ta'sirini o'z zimmasiga olish, shunchaki standartlar bilan cheklanmasdan, ijobiy natijalarga erishish uchun innovatsion yondashuvlar ishlab chiqish; Jarayonlarning samaradorligi va xavfsizligini ta'minlashda mutlaq mustaqillikka ega bo'lish, murakkab muammolarni har tomonlama tahlil qilib, ularni eng optimal yo'llar bilan hal qilish; Yangi texnologiyalar va ishlanmalarni joriy qilish, ularning ishlashini tahlil qilish va ishlatish samaradorligini ishonchli tarzda baholash; Texnik va texnologik muammolarni bartaraf etishda strategik yondashuvlarni amalga oshirish, ish jarayonlarini	**01.61 Qishloq xo'jalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari** 31152003 Ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish bo'yicha texnik 31421002 Agronom (o'rta malakali) **01.61 Qishloq xo'jalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari** 31419001 Agrokimyoviy tahlil laboranti **01.11 Sholidan tashqari donli ekinlar, dukkaklilar va moyli ekinlar urug'ini yetishtirish** 31421013 Urug'chilik bo'yicha agronom **10.31 Kartoshkani qayta ishlash va konservalash** 31421007 Kartoshkachilik bo'yicha agronom **01.61 Qishloq xo'jalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari** 31421010 O'simliklarni himoya qilish bo'yicha agronom 31421005 Dala ekinlarini yetishtirish bo'yicha agronom

		optimallashtirish bo‘yicha strategik qarorlar qabul qilish; - elektr energetika sohasidagi innovatsiyalar va yangi texnologiyalar, ularning qo‘llanilishi va integratsiyasini rivojlantirishda ustuvor yondashuvlarni amalga oshirish	variantlarni ishlab chiqadi va ilgari surish; - joriy va yakuniy nazorat, faoliyat korreksiyasi va baholanishi. Ko‘zda tutiladigan natijalarga resurslarni puxta rejalashtirish, monitoring, sifatni aniqlash va baholash; - qo‘yilgan me’yorlardan og‘ish hollarida qaror qabul qiladi; - o‘zgarishlarni nazorat qilish, muammolarni hal qilish va muqobil yechimlarni topish maqsadida ishni tarqatib yubora olish; - mehnat vositalari va predmetlarini aniq va samarali ishga tayyorlash, ularning xavfsizligini ta’minlash va yangi usullar orqali ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish; - muammolarni samarali hal qilish va ularning sabablarini aniqlash uchun kompleks tahlillar olib borish, yangi texnologiyalarni	rivojlantirish va innovatsion g‘oyalarni tatbiq qilish; Qabul qilingan qarorlar va amalga oshirilgan jarayonlar uchun to‘liq mas’uliyatni olish, ularning natijalarini tahlil qilish va tashkilotning umumiy maqsadlariga moslashtirish; Jamoa va tashkilotning murakkab vazifalarini samarali ishlashga moslashtirish, yuqori darajadagi mustaqillik va mas’uliyatni saqlab turish; - aniq texnologik jarayon uchastkasida xodimlar guruhiga ularning harakatlari natijalariga javobgarlikni zimmasiga olgan holda rahbarlik qilish. Mehnat resurslarini taqsimlaydi, ishning borishini kuzatib turib, aniq va natijali ko‘rsatmalar beradi. - avval ishlab chiqilgan rejalarga, sifat me’yorlariga, ishni bajarish grafigiga va	

			integratsiya qilish va innovatsion qarorlar ishlab chiqish; - muhim texnik va texnologik qarorlarni qabul qilish, ishlab chiqarish jarayonlarini strategik boshqarish va ta’mirlash ishlarini samarali boshqarish, ixtisoslashgan bilim va tajriba asosida ishlash	moliyaviy smetaga mosligini solishtirgan holda, ishning borishini nazorat qilish; - ishchilarning texnik tayyorgarligi, salomatligi va xavfsizligi, texnika xavfsizligi qoidalari, gigiyena me’yorlari va ishchilar tomonidan ma’lum vazifalarning bajarilishida atrof muhit muhofazasi qoidalariga amal qilish uchun to‘laqonli javobgarlikni zimmasiga olish; - muqobil rejalarni qo‘llaydi va ularni va agar natijaga erishish uchun talab qilinsa, boshqa ishlab chiqarish bo‘limlari bilan muvofiqlashtirish; - tashkilot strategiyasi, siyosati va maqsadlari doirasida mehnat va o‘qish faoliyati jarayonini mustaqil boshqarish va nazorat qilish, muammolarni muhokama qilish, xulosalarni asoslash va axborotdan savodxonlik bilan foydalanish	

6	**6.1**	Quyidagilar bo'yicha o'quv yoki kasbiy faoliyat sohasi bo'yicha ixtisoslashgan nazariy va amaliy bilimlar: - O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlari, boshqa normativ-huquqiy hujjatlari; - maxsus (nazariy va amaliy) bilimlar (jumladan innovatsion bilimlar) va amaliy tajribaning sintezini talab qiluvchi faoliyat. Noaniqlik darajasi yuqori vaziyatlarda kasbiy loyihalashtirishni tahlil qilish va qaror qabul qilinishini baholash. Kommunikatsiya usullarini va nuqtai nazarlarni kelishtirishni belgilab berish; - mahsulot sifatini boshqarish uchun uslubiy va me'yoriy-texnik materiallar; - texnologik jarayonlar va ishlab chiqarish usullari; - texnologik ko'rsatmalar, tizimlarni, ishlab chiqarishni texnik nazorat qilish vositalari va usullari;	Turli standartlar va tez-tez o'zgarib turadigan talablarni hisobga olgan holda yangi yechimlarni ishlab chiqish, faoliyat, usullar va ularning natijalarini baholash uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar: - mehnat yoki o'qishning ixtisoslashtirilgan sohasidagi murakkab va kutilmagan muammolarni hal qilish uchun zarur bo'lgan yangiliklar egallaganligini tasdiqlovchi ilg'or qobiliyatlar; - faoliyat, usullar va ularning natijalarini baholash. - texnik yoki uslubiy tavsifga ega bo'lgan, bilimlarning muayyan tegishli sohasiga bo'lib, xilma-xil yechimlarni hamda tanlashni ko'zda tutadigan muammolarni hal etish	Mehnat yoki o'qishning kutilmagan kontekstida qaror qabul qilish darajasida mas'uliyatni qabul qiluvchi, faoliyatning murakkab texnik va professional turlarini boshqarish. - yakka tartibdagi va jamoaviy rivojlanish sohasida o'ziga mas'uliyatni qabul qilish; - ishlab chiqarish texnologik jarayonning aniq bir uchastkasida yoki bo'limi darajasida natijalar javobgarlikni zimmasiga xodim uchun oladigan (guruh)ga rahbarlik; -- xodimlarga rahbarlik qilish yoki alohida xodimlar yoki jamoaning vazifalarni bajarishlarini kuzatib borish. Alohida xodim yoki jamoaning kasbiy rivojlanishini boshqarish, muayyan sohadagi bilimlarni nazariy amaliyotda qo'llash bo'yicha ilmiy- tadqiqot va innovatsion faoliyatda oshirish	**01.41 Yirik shoxli qoramollarning sut beradigan zotlarini ko'paytirish** 21326002 Mahsulot sifatini nazorat qilish bo'yicha zootexnik 21326003 Zoomuhandis **08.11 Pardozlash uchun tosh, ohaktosh, gips slanetslar va boshqa toshlarni qazib olish** 21313002 Entomolog

		- tayyor mahsulot, xomashyo, materiallar, yarim tayyor mahsulotlar, butlovchi buyumlarni qabul qilish va saqlash qoidalari			
	6.2	- iqtisodiyot asoslari, mehnatni tashkil qilish, ishlab chiqarish va boshqarish; - mehnat huquqi; - sanoat mahsulotlari sifatini sertifikatlash tartibi; - mahsulotlarni sinovdan o‘tkazish va qabul qilish qoidalari; - mahsulotlar (ishga, xizmatlar) sifatini tasdiqlovchi texnik hujjatlarni tayyorlash tartibi; - xavfsizlik me’yorlari va mehnat muhofazasi, ishlab chiqarish sanitariyasi, sanoat va yong‘in xavfsizligi talablari. - kasbiy faoliyatning muayyan sohasida mehnat faoliyatini amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan moddiy texnologik va inson resurslarining tabiatini imkoniyatini qo‘llash va moliyaviy oqibatlarini	- Texnologik jarayon komponentlarini ishlab chiqish, joriy etish, nazorat qilish va tuzatishlar kiritish. Majmuaviy texnik va kasbiy yoki loyihalarni bajarish, darajadagi noaniqlikning yuqori ijtimoiy-kasbiy vaziyatlarida loyihalashtirish va qarorlar qabul qilish o‘z-o‘zini boshqarish madaniyatini, natijalarni rasmiylashtirish taqdimot va qilish, zamonaviy dasturiy mahsulotlardan va texnik vositalardan foydalanishga xos ko‘nikma va bilimlarni namoyish qilish; - yangi bilimlarni va turli bilimlarni integratsiyalash jarayonlarini rivojlantirish, sohadagi o‘z fikrlarini yozma va og‘zaki ravishda to‘g‘ri va	- topshirilgan uchastkadagi ishlarni boshqa uchastkalarni faoliyati kelishtirish bilan uchastka faoliyatini strategiyasi doirasida menejmentni, uchastka xodimlarini faoliyatini boshqarishni yangi shakllarini joriy etishni rejalashtirish; - kasbiy faoliyatda ijod qilish boshqaruvda tashabbus ko‘rsatish kasbiy bilimlarni rivojlantirish va kasbiy faoliyat uchun javobgarlikni zimmasiga o‘z olish qobiliyatiga ega bo‘lish; - ish borasida rejalash-tirishni amalga oshirish hamda kasbiy faoliyatni boshqarish va tashkillashtirish uchun zarur bo‘lgan moddiy va inson resurslarini taqsimlay Xodimlarning	**01.41 Yirik shoxli qoramollarning sut beradigan zotlarini ko‘paytirish** 21326004 Zootexnik 21326002 Mahsulot sifatini nazorat etish bo‘yicha zootexnik 21326003 Zoomuhandis **75.00 Veterinariya faoliyati** 22500001 Embrionlarni ko‘chirib o‘tkazish veterinariya shifokori 22500002 Epizootolog 22500003 Farmakologiya va toksikologiya veterinary 22500004 Hayvonlar patologiyasi onkologiyasi va morfologiyasi veterinari 22500005 Veterinariya bo‘yicha maslahatchi shifokor 22500006 Veterinariya sanitariya shifokori 22500007 Veterinariya shifokori 22500008 Veterinariya shifokori (epidemiolog) 22500009 Veterinariya shifokori (serolog) **08.11 Pardozlash uchun tosh, ohaktosh, gips slanetslar va boshqa toshlarni qazib olish** 21323006 Tuproqshunos 21323005 Tuproq laboratoriyasi muhandisi

		tushunish. Mazkur faoliyat uchun xususiyatli boʻlgan tahlikalarni tushunish, ularni nazorat qila olish va kamaytirish	mantiqiy shaklda rasmiylashtirish	olish. Kasbiy darajasi va malakasini oshirish boʻyicha qarorlar qabul qilish. Pirovard natijaga yoʻnaltirilgan yangi uslub va yondashuvlarini oʻzlashtirish	**10.89 Boshqa toifalarga kiritilmagan oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish** 21315004 Mikrobiolog muhandis
7	**7.1**	Quyidagilar boʻyicha oʻquv yoki kasbiy faoliyat sohasi boʻyicha ixtisoslashgan nazariy va amaliy bilimlar: - kasbiy sohada yangi amaliy bilimlarni yaratish; - Oʻzbekiston Respublikasi tegishli iqtisodiy faoliyat turining rivojlanish yoʻnalishlarini belgilaydigan qonun hujjatlari va meʼyoriy hujjatlar; - mehnat huquqi; - korxonalarda iqtisodiy ishlarni tashkil etish boʻyicha uslubiy materiallar; - korxonaning ishlab chiqarish texnologiyasi asoslari	Yangi bilim va texnologiyalarni ishlab chiqish va turli sohalardagi bilimlarni birlashtirish uchun ilmiy tadqiqot va/yoki innovatsiyalarda talab qilinadigan muammolarni, shu jumladan, strategik muammolarni hal qilish uchun zarur boʻlgan maxsus kasbiy koʻnikmalar: - Boʻlinma yoki tashkilotni faoliyatiga tuzatishlar kiritish. Agrobiznesdagi boshqaruv majburiyatlarini bajarish uchun joriy tadqiqotlarni va ishlanmalarni bajarish. - strategik rejalashtirish natijalariga erishishni inobatga olgan holda boʻlinma yoki tashkilot darajasida natijalar uchun	Murakkab, kutilmagan va yangi strategik yondashuvlarni talab qiluvchi professional yoki oʻquv kontekstlarni boshqarish va ushbu kontekstlarni oʻzgartirish: - professional bilimlar va amaliyotga hissa qoʻshish va/yoki jamoalar strategik mehnat unumdorligini tekshirish boʻyicha masʼuliyatga ega boʻlish	**10.89 Boshqa toifalarga kiritilmagan oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish** 21453006 Oziq-ovqat mahsulotlari sifatini nazorat qilish sohasida muhandis

			javobgarlikni o‘z zimmasiga olgan holda xodimlar (guruh) faoliyatiga rahbarlik qilish		
	7.2	- korxonani boshqarishning iqtisodiy usullari; - iqtisodiy faoliyatning tegishli shaklidagi fan va texnikaning mahalliy va xorijiy yutuqlari va iqtisodiy ishlarni tashkil etish va takomillashtirish, ishlab chiqarishni tashkil etish, mehnat va menejmentni tashkil etishda yetakchi tashkilotlarning tajribasi; - profil, ixtisoslik va korxonaning tuzilishi; - korxonani texnik va iqtisodiy rivojlantirish istiqbollari; ishlab chiqarish quvvatlarini tashkil etish; - tashkilotning ishlab chiqarish-iqtisodiy va ijtimoiy faoliyati rejalarini ishlab chiqish va tasdiqlash tartibi; - mahsulotlarning yangi turlarini, asbob-uskunalarni, texnologiyalarni, ratsionalizatorlik takliflari va ixtirolarni kiritishdan	- Maqsadlarni belgilash, uslublarni va ularga erishish vositalarini tanlashning ilmiy asoslab berish mahorati va ko‘nikmalari, tarmoqning tarkibining faoliyat ko‘rsatish va rivojlanish strategiyasini yaratishni, sharoit yaratishni va natijalarga erishish uchun javobgarlikni ko‘zda tutish; - yangi bilimlarni, tartibotlarni rivojlantirish va turli sohalarga taalluqli bilimlarni integratsiyalash uchun o‘tkaziladigan ilmiy-tadqiqotlarda va/yoki faoliyatda innovatsiya talab qilinadigan maxsus tadqiqot o‘tkazish qobiliyati; - faoliyat, usullar va natijalar va professional faoliyat sohasi va undan tashqari sohalar uchun qisqa muddatli va uzoq	- bo‘linma yoki tashkilotning faoliyat strategiyasini, jarayonlarni va faoliyatini boshqarish tamoyillarini belgilash. Institutsional tuzilmalar darajasida qarorlar qabul qilish va javobgarlikni zimmasiga olish; - tarmoqni boshqarish va rivojlantirishning yangi uslublari, yondashuvlari va amallarini ishlab chiqish; - faoliyatning konsepsiyasini, strategiyasini tuzishga innovatsion yondashuv va uslublarni qo‘llagan holda muammo va vazifalarni belgilash	**01.41 Yirik shoxli qoramollarning sut beradigan zotlarini ko‘paytirish** 13111022 Bosh zootexnik 13111015 Bosh seleksioner **75.00 Veterinariya faoliyati** 13120010 Bosh veterinar vrach **01.63 Hosil yig‘ilgandan keyingi qishloq xo‘jalik faoliyati hamda urug‘larga ishlov berish va ekishga tayyorlash** 13111002 Bosh agronom

		iqtisodiy samaradorlikni hisoblash tartibi; - moddiy, mehnat va moliyaviy xarajatlar standartlarini ishlab chiqish tartibi; - korxonada rejalashtirilgan ishlarni tashkil etish; - mehnatni tashkil etish choralari; - tegishli iqtisodiy faoliyat turining rivojlanish yoʻnalishlarini belgilaydigan qonun hujjatlari va me’yoriy hujjatlar; - davlat organlarining iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yoʻnalishlarini va tegishli iqtisodiy faoliyat turlarini belgilaydigan qarorlari; - korxona faoliyati, korxona yoʻnalishi, ixtisosi va tuzilishiga tegishli uslubiy materiallar; - ishlab chiqarish quvvatlarini tashkil etish	muddatli oqibatlarni tanqidiy baholash		
8	**8**	Murakkab gʻoyalarni tanqidiy tahlil qilish, baholash va sintez qilish uchun zarur boʻlgan ilmiy va kasbiy faoliyat sohasidagi	Yangi bilim va yechimlarga olib keladigan loyihalarni tadqiq qilish, ishlab chiqish va amalga oshirish, ilmiy va	Oʻzining va ilmiy jamoaning tadqiqot natijalari, shuningdek, ularning sanoatdagi mamlakat va xalqaro miqyosdagi iqtisodiy	**01.11 Sholidan tashqari donli ekinlar, dukkaklilar va moyli ekinlar urugʻini yetishtirish** 21323004 Qishloq xoʻjaligi sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar

		eng ilg'or innovatsion va ixtisoslashgan bilimlar; Qishloq xo'jaligi va veterinariya sohasidagi global tendensiyalar, genetik muhandislik, iqlim o'zgarishiga moslashuv strategiyalari, tadqiqot natijalarini prognozlash va milliy qishloq xo'jaligi siyosatini rivojlantirish bo'yicha strategik bilimlar	innovatsion faoliyat natijalarini prognoz qilish, kasbiy va ijtimoiy sohada keng ko'lamli o'zgarishlarni amalga oshirish, murakkab sanoat va ilmiy jarayonlarni boshqarish, ixtisoslashgan ilmiy tadqiqot, ishlanmalar va innovatsiyalar sohasidagi yangi muammolarni aniqlash va yechimlarini topish uchun zarur bo'lgan eng ilg'or va maxsus ko'nikmalar; Milliy qishloq xo'jaligi va veterinariya tizimini rivojlantirish, barqaror rivojlanish modellari va epidemiya nazorati strategiyalarini baholash	samarasi uchun mas'uliyati; Yirik institutsional tuzilmalar darajasida qarorlar qabul qilish va strategiyani belgilash, murakkab ijtimoiy, sanoat va ilmiy jarayonlarni boshqarish, yangi va murakkab g'oyalarni tanqidiy tahlil qilish, baholash va sintez qilish, jamiyatning texnik, ijtimoiy va madaniy taraqqiyoti uchun strategik qarorlar qabul qilish; Qishloq xo'jaligi va veterinariya sohasidagi milliy strategiyalarni ishlab chiqish, oziq-ovqat xavfsizligi va ekologik barqarorlikni ta'minlashda javobgarlik	22500010 Veterinariya sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar

7. Tarmoqning funksional xaritasi

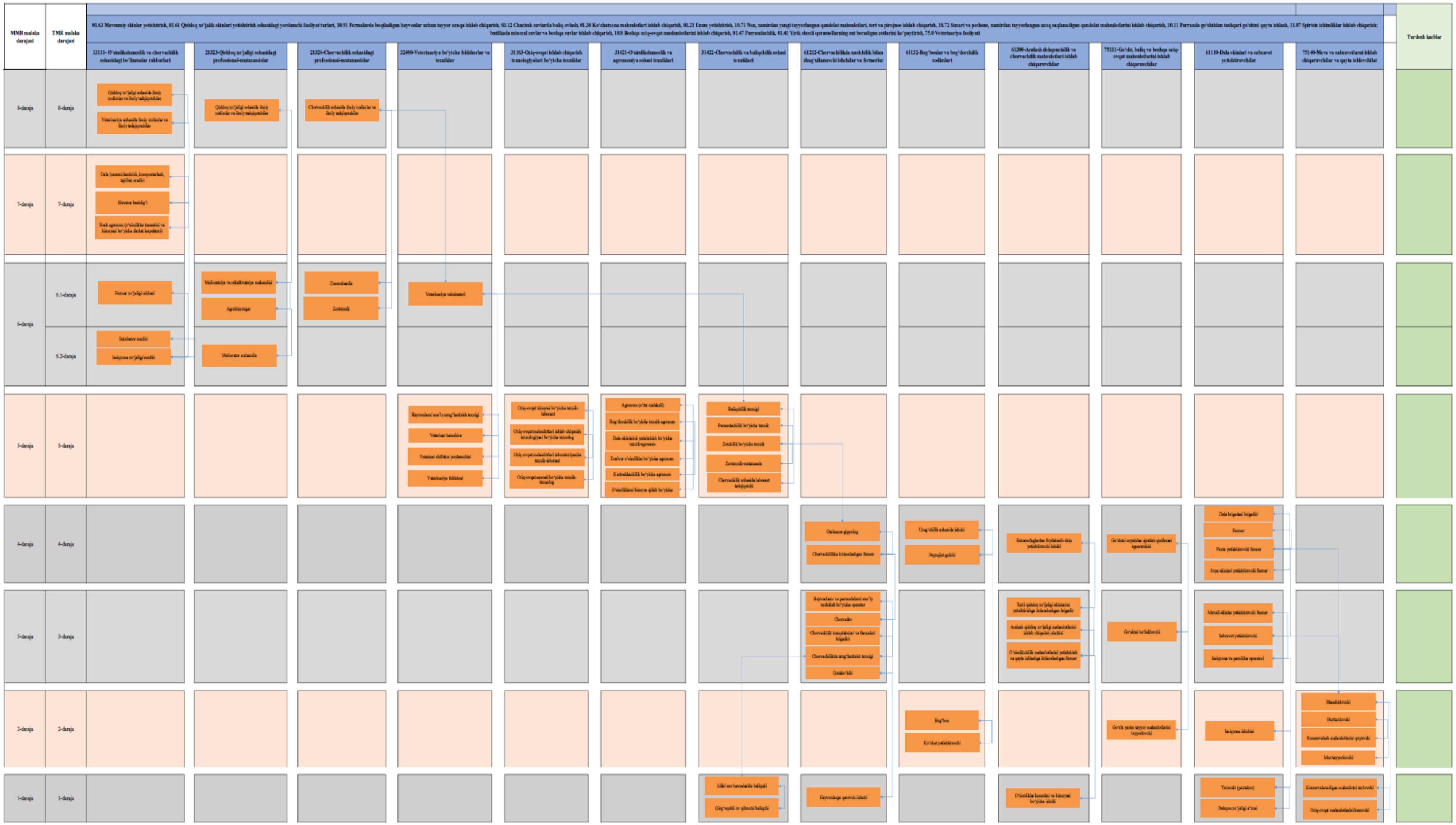

8. Tarmoq malaka ramkasini ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to‘g‘risida ma’lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to‘g‘risida ma’lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1	Toshkent davlat agrar universiteti rektori	Oblomurodov N.
2	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti rektori	Yunusov X.
3	Oziq-ovqat texnologiyasi va muhandisligi xalqaro instituti rektori	Tojiyev R.
4	«Semrug‘ Cluster» MCHJ urug‘chilik klasteri rahbari	Suvonqulov Sh.
5	“Semrug‘ Cluster” MCHJ urug‘chilik klasteri ish boshqaruvchi	Movlonov F.
6	«Dafna ifori» MCHJ rahbari	Mirzayev S.
7	Toshkent davlat agrar universiteti O‘quv-uslubiy boshqarmasi bosh mutaxassisi	G‘afurov J.
8	Toshkent davlat agrar universiteti O‘simlikshunoslik va moyli ekinlar kafedrasi dotsenti	Tog‘ayeva S.
9	Toshkent davlat agrar universiteti Sabzavotchilik va issiqxona xo‘jaligini tashkil etish kafedrasi mudiri	Yunusov S.
10	Toshkent davlat agrar universiteti Mevachilik va uzumchilik kafedrasi mudiri	Namozov I.
11	Toshkent davlat agrar universiteti O‘simliklarni himoyasi va karantini kafedrasi dotsenti	Raximov U.
12	Toshkent davlat agrar universiteti Qishloq xo‘jaligi ekinlari seleksiyasi va urug‘chiligi kafedrasi dotsenti	Toreyev F.
13	Toshkent davlat agrar universiteti Dehqonchilik va melioratsiya kafedrasi dotsenti	Xikmatov Sh.
14	Qishloq xo‘jaligi vazirligi Ilm-fan, innovatsiyalar va ta’limni rivojlantirish boshqarmasi kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha bosh mutaxassisi	Suvanqulov Sh.

Mazkur Tarmoq malakalar ramkasi Qishloq xo‘jaligi va veterinariya sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashining 27-yanvar 2026-yildagi 1-son yig‘ilishida muhokama qilingan.

Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining 26-yanvar 2026-yildagi TMR-024-sonli xulosasi.

Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalari

TARMOQ MALAKA RAMKASI

Qishloq xoʻjaligi va veterinariya sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish boʻyicha tarmoq kengashi